

**A Földtudományok Osztálya és bizottságai
beszámolója a 2012. évről**

Budapest, 2013. február 20.

Tartalom:

Tartalom	1. oldal
A földtudományok feladata	2. oldal
A Földtudományok Osztálya és bizottságai összefoglaló beszámolója a 2012. évről	3. oldal
A Földtudományok Osztálya beszámolója a 2012. évről	6. oldal
A Bányászati Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	18. oldal
A Földtani Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	22. oldal
A Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	32. oldal
A Geofizikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	35. oldal
A Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	38. oldal
A Meteorológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	41. oldal
A Paleontológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	49. oldal
A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	52. oldal
A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2012. évről	58. oldal
A Földtudományi Doktori Bizottság beszámolója a 2012. évről	62. oldal
A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság beszámolója a 2012. évről	64. oldal

A földtudomány feladata

A földtudomány a Föld alakját, erőtereit, felépítését, fejlődését, méreteit, térbeli tájékozását, a bolygó belsejében, felszínén és külső öveiben lejátszódó folyamatokat és ezek kölcsönhatásait vizsgálja, modellezi és jelzi előre. Ezen belül nagy figyelmet szentel az élő és élettelen földi szférák közötti kapcsolatok feltárásának. Jellemzője az időbeliség és térbeliség. A földtudomány célja megérteni a teljes földi rendszer múlt-, jelen- és jövőbeli viselkedését. Fontos integráló szerepe van nemcsak a társadalomtudományi, valamint az élő és élettelen természettudományi területek között, hanem egyben a fizika, kémia és biológia módszereinek alkalmazása révén az egész Föld és emberiség történetének, jelenének és várható fejlődési irányainak kutatásában is. Feladata a magyar földnek és a hazai környezet állapotának felmérése, értékelése, a tendenciák kimutatása és az eredmények közzététele.

A földtudomány nélkülözhetetlen a kormányzati döntésekhez szükséges alapinformációk megalkotásához is. Ilyenek többek között, az energiatermeléssel, nyersanyag-ellátottsággal, időjárás hatásokkal, vízügyi döntésekkel, természeti veszélyforrások elleni védelemmel, az életminőség javításával és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos döntések is. Fontos tevékenységet fejtenek ki az egyes tudományterületek a természeti adottságaink védelme, turisztikai célú hasznosítása, műemlékvédelmi-, illetve helyreállítási munkálatok terén is, amelyek jelentős hatással vannak az ország gazdasági teljesítőképességére

*(Pantó György – Ádám J. – Mészáros E.: Földtudomány
In: Glatz Ferenc (szerk.): Tudománypolitika Magyarországon II. A diszciplína művelése.
2002 Budapest, MTA)*

A Földtudományok Osztálya és bizottságai összefoglaló beszámolója a 2012. évről

A földtudomány a Föld alakját, erőtereit, felépítését, fejlődését, méreteit, térbeli tájékozását, a bolygó belsejében, felszínén és külső öveiben lejátszódó folyamatokat és ezek kölcsönhatásait vizsgálja, modellezi és jelzi előre. Ezen belül nagy figyelmet szentel az élő és élettelen földi szférák közötti kapcsolatok feltárásának. Jellemzője az időbeliség és térbeliség. A földtudomány célja megérteni a teljes földi rendszer múlt-, jelen- és jövőbeli viselkedését. Fontos integráló szerepe van nemcsak a társadalomtudományi, valamint az élő és élettelen természettudományi területek között, hanem egyben a fizika, kémia és a biológia módszereinek alkalmazása révén az egész Föld és emberiség történetének, jelenének és várható fejlődési irányainak kutatásában is. Feladata a magyar földnek és a hazai környezet állapotának felmérése, értékelése, a tendenciák kimutatása és az eredmények közzététele.

A földtudomány nélkülözhetetlen a kormányzati döntésekhez szükséges alapinformációk megalkotásához is. Ilyenek többek között, az energiatermeléssel, nyersanyag-ellátottsággal, időjárás hatásokkal, vízügyi döntésekkel, természeti veszélyforrások elleni védelemmel, az életminőség javításával és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos döntések is. Fontos tevékenységet fejtenek ki az egyes tudományszakok a természeti adottságaink védelme, turisztikai célú hasznosítása, műemlékvédelmi-, illetve helyreállítási munkálatok terén is, amelyek jelentős hatással vannak az ország gazdasági teljesítőképességére (Pantó György – Ádám J. – Mészáros E. 2002).

A Földtudományok Osztálya 2012. december 31-i létszámadatok alapján 736 köztisztületi tagot fog össze, a köztisztületi tagok létszáma 2012-ben 33 fővel gyarapodott. A 2012. évben az osztály MTA rendes tagjainak száma - Detrekői Ákos, az MTA rendes tagja 2012. december 18-i elhunytá követekztében - 21 főre csökkent, a levelező tagok létszáma változatlanul 4 fő. A tiszteleti tagok létszáma Michel Durant-Delga elhunytá követekztében 21 főre csökkent; a külső tagoké változatlanul 9 fő.

Az elmúlt évben az osztály a Földtudományi Doktori Bizottság bevonásával nyolc új az MTA doktora tudományos címre benyújtott pályázattal foglalkozott, és egy folyamatban lévő doktori ügyet zárt le.

A 2012. évben több osztályhoz tartozó tudományos személyiség részesült különféle állami, akadémiai és alapítványi díjakban: a március 15-i állami kitüntetések adományozása kapcsán Ádám József, az MTA rendes tagja a Magyar Érdemrend középkereszt polgári tagozata kitüntetésben részesült. Gábris Gyula, az MTA doktora a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetésben, Horváth László, az MTA doktora a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben, Mihály Szabolcs, a műszaki tudomány kandidátusa a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült.

A 183. rendes közgyűlésen az Akadémiai Aranyérmes Bárdossy György, az MTA rendes tagja vehette át, az Akadémiai Díj 2012. évi díjazottja Jámbor Áron, a földtudomány doktora lett, aki ugyancsak a közgyűlésen vehette át az elismerést.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Földtudományok Osztálya

1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.

1245 Budapest Pf.: 1000

Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22

fold@titkarsag.mta.hu

A Magyar Tudomány Ünnepe nyitórendezvényén Posgay Károly, a műszaki tudomány doktora Eötvös Koszorú-díjban részesült.

Az Akadémiai Kiadó Nívódíját 2012-ben Mezősi Gábor, a földrajztudomány doktora nyerte el.

Az osztály havi rendszerességgel - május, július és augusztus kivételével - tart osztályüléseket. Figyelemmel kíséri, segíti és értékeli az osztály területére eső tudományos tevékenységet, állást foglal tudományos, tudománypolitikai, tudományszervezési kérdésekben, véleményt nyilvánít akadémiai kutatóintézetek és az MTA által támogatott kutatócsoportok tevékenységéről. Az osztály területén az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont összefogásával három akadémiai kutatóintézet (Földrajztudományi Intézet, Geodéziai és Geofizikai Intézet és a Földtani és Geokémiai Intézet) és több MTA támogatású kutatócsoport működik. Az osztály segíti és figyelemmel kíséri a Magyar Földrajzi Társaság tevékenységét is.

Az osztály testületi feladatait tudományos bizottsági hálózat segítségével látja el. Az osztály az év elején megtárgyalta és elfogadta a 2011-2014-es akadémiai ciklusban működtetni szándékozott tudományos bizottságok és albizottságok rendszerét - három korábbi osztályközi tudományos bizottság ezzel átalakult, illetve megszűnt -, és egy osztályközi állandó bizottságot hozott létre. Az érintett tudományos osztályokkal a jó tudományos kapcsolatokat az osztály a továbbiakban is fontosnak tartja és mélyíteni kívánja.

Az osztály a változó akadémiai szabályozásoknak megfelelően aktualizálta az osztályügyrendjét, továbbá igyekezett a lehetőségekhez képest konszenzuson nyugvó megállapodás alapján megújítani a doktori eljárásrendhez kapcsolódó osztálydokumentumait, különös tekintettel a habitusvizsgálathoz kapcsolódó tudományos teljesítmény és a tudományos közéleti tevékenység mérési paramétereivel összefüggésben.

Az osztály egységes eljárásrend szerint lebonyolította a nem akadémikus közgyűlési képviselői választásokat, melyre az Elnökség döntése értelmében elektronikusan került sor, az MTA Titkarsága által működtetett e-választási rendszerben.

2012-ben az osztály számos sürgős és titkos szavazást igénylő döntést a korszerű követelményeknek megfelelő e-választási rendszerben bonyolított le az osztálytagok aktív közreműködésével.

A tudományos munka keretein túl aktív közéleti szerepvállalásként az osztály időről-időre közérdeklődésre számot tartó kérdésekkel is szervezett keretek között foglalkozik (pl: földrajz tantárgy oktatásának kérdései) és állást foglal, határozatait a megfelelő akadémiai fórumokon előterjeszti.

Az osztály az év folyamán több kiemelt rendezvényt szervezett: februárban nagy érdeklődés mellett rendezte meg az MTA földtudományi intézetei és támogatott kutatócsoportjai immáron hagyományos tudományos ülését, amelyen a meghívott előadók beszámoltak a közelmúltbeli tudományos eredményekről, bemutatva a támogatott intézmények sokrétű tevékenységét. Az MTA közgyűlése keretében sikeresen zajlott le a legmodernebb hazai kutatási

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Földtudományok Osztálya

1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.

1245 Budapest Pf.: 1000

Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22

fold@titkarsag.mta.hu

eredményeket bemutató geofizikai témájú előadóülés. Októberben sikerrel zajlott le a Kövesligethy Radó szeizmológus és csillagász akadémikus születésének 150. évfordulója alkalmából szervezett tudományos ülésszak a Fizikai Tudományok Osztályával közös szervezésben. A Magyar Tudomány ünnepéhez kapcsolódóan az osztály kiemelkedően sikeres előadóülést tartott, amelyen a szakma legkiválóbbjait képviselő meghívott előadók a legújabb kutatási eredményeiket foglalták össze egy tudományos paradigmaváltást jelentő elmélet köré rendezve a beszámolókat. Novemberben az osztály Meteorológiai Tudományos Bizottsága szervezte meg immár évek óta visszatérő nagy sikerű, a hazai kurrens meteorológiai kutatások egészét reprezentáló előadóülését.

Az osztályüléseken öt alkalommal került sor tudományos, illetve tudománypolitikai jellegű összefoglaló előadásra.

Az osztály anyagilag támogatja tudományos folyóiratok, szakkönyvek megjelentetését. A rendelkezésére álló könyv- és folyóiratkiadási-keretből a 2012. évben öt rangos folyóirat és két könyv támogatására nyílt lehetőség mintegy 7 312 000 Ft összértékben.

Az osztály tagjai külföldi szakmai útjaihoz és külföldi szakemberek hazai vendégfogadásához is hozzájárul. Ennek keretében az osztályhoz tartozó köztisztviselői tagok hat külföldi kiutazását, valamint egy külföldi vendégelőadó hazai tartózkodását támogatta az osztály csaknem 2,1 millió Ft értékben.

Az osztály honlapot működtet az MTA intézményi és szakmai támogatásával, ezen a kommunikációs felületen a legfontosabb szabályozások, adatok, hírek, információk az érdeklődők számára folyamatosan hozzáférhetők.

Felhasznált irodalom:

Pantó György – Ádám J. – Mészáros E. (2002): Földtudomány. In: Glatz Ferenc (szerk.): *Tudománypolitika Magyarországon II. A diszciplínák művelése*. MTA, Budapest.

Budapest, 2012. február 20.

Vörös Attila s. k.
osztályelnök

Burján Balázs s. k.
földtudományi szakreferens

A Földtudományok Osztálya beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos osztály neve:

Földtudományok Osztálya

2. A tudományos osztály tisztségviselői:

Osztályelnök: Vörös Attila, az MTA rendes tagja

Osztályelnök-helyettes: Bozó László, az MTA levelező tagja

3. A tudományos osztály létszáma (2012. december 31-i állapot szerint): 56 fő

akadémikus:	25 fő,
nem akadémikus közgyűlési képviselő:	16 fő,
tanácskozási jogú meghívott:	9 fő,
állandó meghívott:	6 fő.

4. A tudományos osztályhoz tartozó köztestületi tagok létszáma (2012. december 31-i állapot szerint): 736 fő

akadémikus:	25 fő,
az MTA doktora:	123 fő,
kandidátus:	186 fő,
PhD:	402 fő.

5. A tudományos osztályhoz tartozó tudományos, doktori és állandó bizottságok:

- tudományos bizottságok:
 1. Bányászati Tudományos Bizottság
 2. Földtani Tudományos Bizottság
 3. Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság
 4. Geofizikai Tudományos Bizottság
 5. Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság
 6. Meteorológiai Tudományos Bizottság
 7. Paleontológiai Tudományos Bizottság
 8. Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság
 9. Természetföldrajzi Tudományos Bizottság
- osztályközi tudományos bizottság: –
- doktori bizottságok:

Földtudományi Doktori Bizottság

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Földtudományok Osztálya
1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.
1245 Budapest Pf.: 1000
Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22
fold@titkarsag.mta.hu

- állandó bizottság: –
- osztályközi állandó bizottság:
Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság
(IV., V., VI., VII. és a VIII. osztállyal közös)

6. A tudományos osztály ülései (időpont, helyszín, napirend, határozatok):

2012. január 24. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A tudományos bizottsági választások – a tudományos bizottságok keretei közt működő albizottságok elfogadása, delegálás osztályközi tudományos és osztályközi állandó bizottságba

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

2./ Az MTA Alapszabálya és Ügyrendje változásából következő feladatok – A Földtudományok Osztálya ügyrendje és doktori szabályzata módosításának kérdései

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

3./ Doktori ügyek – Márton Mátyás doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Bozó László osztályelnök-helyettes

2012. február 21. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ A 2008-2011. és a 2011. évi tudományos bizottsági és osztálybeszámolók megvitatása, jóváhagyása

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

2./ Doktori ügyek – Márton Mátyás doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

3./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

4./ Az akadémikusválasztás eljárási szabályainak és a tagválasztás irányelveinek megvitatása, jóváhagyása – a Földtudományok Osztálya akadémikusainak zárt ülése

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

2012. március 27. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás – Tájéértékelés

Előadó: Kertész Ádám, az MTA doktora

2./ A Földtudományok Osztálya ügyrendjének megvitatása

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Földtudományok Osztálya
1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.
1245 Budapest Pf.: 1000
Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22
fold@titkarsag.mta.hu

3./ Doktori ügyek – Márton Mátyás doktori ügye

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila osztályelnök

2012. április 24. – MTA Székház, Elnöki Tanácssterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás – A „nitrogén” kaszkád – a reaktív nitrogén összetett környezeti hatása

Előadó: Horváth László, az MTA doktora

2./ Doktori ügyek

Előterjesztő: Pálfi József, az MTA doktora, a Földtudományi Doktori Bizottság elnöke

3./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2012. június 26. – MTA Székház, Elnöki Tanácssterem

Napirend:

1./ Tudományos előadás: Kartográfia 2.0 – közösségi térképfejlesztés

Előadó: Zentai László, az MTA doktora

2./ A Földtudományok Osztálya doktori ügyrendje megújításának aktuális kérdései

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Doktori ügyek

Előterjesztő: Pálfi József, az MTA doktora, a Földtudományi Doktori Bizottság elnöke

4./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

5./ Az akadémikusválasztás előkészítése – a Földtudományok Osztálya akadémikusainak zárt ülése

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2012. szeptember 25. – MTA Székház, Elnöki Tanácssterem

Napirend:

1./ A 2012. évi Szádeczky-Kardoss Elemér díjak ünnepélyes átadása

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2./ Osztályelnöki tájékoztató

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

3./ Egyebek

Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2012. október 30. – MTA Székház, Elnöki Tanácssterem

Napirend:

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Földtudományok Osztálya
1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.
1245 Budapest Pf.: 1000
Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22
fold@titkarsag.mta.hu

- 1./ A 2012. évi Szádeczky-Kardoss Elemér díjak ünnepélyes átadása
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök
- 2./ Osztályelnöki tájékoztató
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök
- 3./ Egyebek
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2012. november 16. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem

Napirend:

- 1./ A Földtudományok Osztálya nemzetközi kapcsolatai – összefoglaló áttekintés
Előadó: Ádám József, az MTA rendes tagja
- 2./ A Földtudományok Osztálya nemzetközi kapcsolatai – aktuális kérdések, feladatok
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök
- 3./ Osztályelnöki tájékoztató
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök
- 4./ Doktori ügyek
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök
- 5./ Az akadémiai díjakra beérkezett javaslatok elbírálása
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök
- 6./ Egyebek
Előterjesztő: Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2012. december 16. – MTA Székház, Elnöki Tanácsterem – az osztály akadémikusainak zárt ülése

7. A tudományos osztály 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

2012. február 15., MTA Székház, Felolvasóterem

„Új eredmények a MTA által támogatott földtudományi kutatások köréből”

A Földtudományok Osztálya és a MTA földtudományi intézetei és támogatott kutatócsoportjai tudományos ülése

Program:

- Bevezető
Závoti József, a műszaki tudomány doktora, MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet
- Vízhozamcsökkentés extrém nagy áteresztőképességű, törésvonalakkal szabdaltnál kőolajtelepekben
Lakatos István, az MTA rendes tagja
Kosztin Béla, osztályvezető, Petroleum Development Oman
Lakatosné-Szabó Julianna, PhD, tudományos főmunkatárs
ME Alkalmazott Földtudományi Kutatóintézet

- Katasztrófák tanulságai. Stratégiai jellegű természetföldrajzi kutatások
Schweitzer Ferenc, a földrajztudomány doktora, tudományos tanácsadó
MTA CSFK Földrajztudományi Intézet
- Zivatarokhoz köthető felsőlégköri tranzienis jelenségek kutatása Sopronban
Bór József, PhD, tudományos munkatárs, MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet
- Szerves geokémia a Földtani és Geokémiai Intézetben: hévizek, talajok, kőolajok
Fekete József, tudományos segédmunkatárs
Sajgó Csanád, a földtudomány kandidátusa, ny. tudományos főmunkatárs
MTA CSFK Földtani és Geokémiai Intézet
- Űrgradiometriai mérések értelmezése és feldolgozása
Földvály Lóránt, PhD, egyetemi docens, BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék
- Dunántúli-középhegységi triász dolomitok képződési körülményei
Hips Kinga, PhD, tudományos főmunkatárs
MTA–ELTE Geológiai, Geofizikai és Űrtudományi Kutatócsoport
- A Kárpát-medence jégkorszaki klímaváltozásai emlősfanák paleoökológiai elemzése alapján
Pazonyi Piroska, PhD, tudományos munkatárs
MTA–MTM–ELTE Paleontológiai Kutatócsoport
- Zárszó
Vörös Attila, az MTA rendes tagja, az MTA Földtudományok Osztálya elnöke

2012. február 15-én nagy érdeklődés mellett (kb. 80 fő) rendezte meg az osztály az MTA földtudományi intézetei és támogatott kutatócsoportjai immáron hagyományos tudományos ülést, amelyen a meghívott előadók beszámoltak a közelmúlthoz kapcsolódó tudományos eredményekről, bemutatva a támogatott intézmények sokrétű tevékenységét. A szervező munkát az idén **Závoti József**, az MTA doktora vállalta magára.

2012. május 9., MTA Székház, Felolvasóterem

„A Földi elektromágnesség”

A Földtudományok Osztálya tudományos ülése a MTA 183. rendes közgyűlése tiszteletére

Program:

- Megnyitó
Vörös Attila, a Földtudományok Osztályának elnöke
- Változó naptevékenység
Ludmány András, a fizikai tudomány kandidátusa

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Földtudományok Osztálya
1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.
1245 Budapest Pf.: 1000
Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22
fold@titkarsag.mta.hu

- A helioszféra háromdimenziós szerkezete
Erdős Géza, az MTA doktora
- Űridőjárás folyamatok a magnetoszférában
Lichtenberger János, az MTA doktora
- Földmágnesség: a Tihanyi Geofizikai Observatórium feladatai
Kovács Péter, PhD
- A Föld-ionoszféra üregrezonátor
Sátori Gabriella, a földtudomány kandidátusa
- Geomágneses indukció
Wesztergom Viktor, a földtudomány kandidátusa
- Zárszó
Verő József, az MTA rendes tagja

2012. május 9-én sikeresen zajlott le az MTA közgyűlése keretében rendezett tudományos előadóülés, amely a legmodernebb hazai kutatási eredményeket mutatta be jelentős (kb. 90 fő) érdeklődés mellett. Az előadóülés szervezése és lebonyolítása kapcsán külön köszönet illeti **Verő Józsefet**, az MTA rendes tagját és **Wesztergom Viktort**, a földtudomány kandidátusát.

2012. október 17. – MTA Székház Felolvasóterem
**„Emlékezés Kövesligethy Radó geofizikus, csillagász akadémikus
születésének 150. évfordulója alkalmából”**

A MTA Fizikai Tudományok Osztálya és a Földtudományok Osztálya közös rendezvénye

Program:

- Megnyitó
Sólyom Jenő, az MTA rendes tagja, osztályelnök
- Az asztrofizika születése Magyarországon
Zsoldos Endre PhD
- Kövesligethy és a csillagászati spektroszkópia
Balázs Lajos, az MTA doktora
- Kövesligethy Radó, az egyetemi tanár
Petrovay Kristóf, az MTA doktora
- A szeizmológia szerepe a Föld (és más égitestek) belső szerkezetének megismerésében
Wéber Zoltán, a földtudomány kandidátusa

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Földtudományok Osztálya
1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.
1245 Budapest Pf.: 1000
Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22
fold@titkarsag.mta.hu

- A magyar szeizmológiai hálózat fejlődése és jelenlegi helyzete
Mónus Péter
Tóth László
- Kövesligethy Radó és a magyar földrengéskutatás
Gráczer Zoltán PhD,
Varga Péter, a műszaki tudomány doktora
- Zárszó
Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök

2012. október 17-én sikerrel zajlott le a Kövesligethy Radó szeizmológus és csillagász akadémikus születésének 150. évfordulója alkalmából szervezett tudományos ülés (kb. 80-85 fő), amelyet a Fizikai Tudományok Osztálya és a Földtudományok Osztálya közös osztályrendezvényként befogadott. A rendezvény megszervezésében meghatározó szerepe volt **Ábrahám Péternek**, az MTA doktorának, az MTA CSFKK főigazgatójának. Az évforduló alkalmából az emlékülést követően az emléknapi másikként az MTA GGKI Földrengésjelző Observatórium ünnepélyes keretek között felvette a MTA CSFKK Kövesligethy Radó Szeizmológiai Observatórium nevet. A rendezvénynek jelentős sajtóvisszhangja volt.

2012. november 7., MTA Székház Felolvasóterem

„Lemeztektonika – a földtudományok kopernikuszi fordulata”

A Földtudományok Osztálya tudományos ülése a Magyar Tudomány Ünnepe tiszteletére

Program:

- Megnyitó gondolatok
Horváth Ferenc, az MTA doktora
- Kontinensvándorlás, paleobiogeográfia, lemeztektonika
Géczy Barnabás, az MTA rendes tagja,
Vörös Attila, az MTA rendes tagja, osztályelnök,
Galács András, az MTA doktora
- A vulkanizmus hatása a Föld klímaviszonyaira
Demény Attila, az MTA levelező tagja
- A kora-mezozoos globális környezeti krízisek okai és hatásuk az élővilágra
Haas János, a földtudomány doktora,
Pálfy József, az MTA doktora
- Bauxitképződés és lemeztektonika
Bárdosy György, az MTA rendes tagja
- A karsztbauxitok jelentősége a paleodomborzati és paleogeodinamikai rekonstrukcióban

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Földtudományok Osztálya
1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.
1245 Budapest Pf.: 1000
Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22
fold@titkarsag.mta.hu

Mindszenty Andrea, az MTA doktora

- Magnetotellurikus litoszférakutatás
Ádám Antal, az MTA rendes tagja,
Novák Attila PhD,
Szarka László, a földtudomány doktora,
Wesztergom Viktor, a földtudomány kandidátusa
- Paleomágnesség és a Kárpát-Pannon térség lemeztektonikája
Mártonné Szalay Emőke, a földtudomány doktora,
Fodor László, az MTA doktora,
Márton Péter, az MTA rendes tagja
- A Pannon-medence geodinamikája
Horváth Ferenc, az MTA doktora
- Zárszó
Bozó László, az MTA levelező tagja, osztályelnök-helyettes

A Magyar Tudomány ünnepéhez kapcsolódóan **2012. november 7-én** az osztály kiemelkedően sikeres (kb. 120-125 fő) előadóülést tartott, amelyen a szakma legkiválóbbjait képviselő meghívott előadók a legújabb kutatási eredményeiket foglalták össze egy tudományos paradigmaváltást jelentő elmélet köré rendezve a beszámolókat. A rendezvény megszervezésében meghatározó szerepe volt **Horváth Ferencnek**, az MTA doktorának.

2012. november 22-23., MTA Székház, Nagyterem

„A légkörfizika és a levegőkémia a modern meteorológiában”

A Földtudományok Osztálya Meteorológiai Tudományos Bizottsága tudományos ülése a 38. Meteorológiai Tudományos Napok keretében

Program:

- A napállandó mérések újabb eredményei
Major György, az MTA rendes tagja
- Légköri nyomanyagok nagytávolságú terjedésének modellezése
Bozó László, az MTA levelező tagja
- Széntartalmú légköri aeroszol: A nagyvárosi levegőszennyezéstől az éghajlat-módosításig
Gelencsér András, az MTA doktora
- A numerikus modellezés szerepe a felhőfizikai kutatásokban
Geresdi István, az MTA doktora
- Üvegházhatású gázok a légkörben

Haszpra László, az MTA doktora

- A reaktív nitrogén a légkörben; újabb európai kutatási eredmények
Horváth László, az MTA doktora
- A légköri nukleáció jelentősége és tulajdonságai Budapesten
Salma Imre, az MTA doktora
- Főbb nemzetközi trendek a légköri aeroszol kutatásában
Kiss Gyula, az MTA doktora
- Légköri szennyezőanyag-terjedési modellek fejlesztése
*Mészáros Róbert PhD,
Lagzi István László PhD,
Leelőssy Ádám PhD hallgató*
- Levegőtisztaság-előrejelzése Budapesten kémiai transzport modell segítségével
*Labancz Krisztina okl. meteorológus,
Ferenczi Zita PhD,
Steib Roland okl. meteorológus*
- Budapesti PM10 koncentráció előrejelezhetőségének vizsgálata mérési adatok és modellszámítások alapján
Ferenczi Zita PhD
- A jelenkori és a XIX. századi ózonadatok tendenciáinak vizsgálata
*Baranka Györgyi PhD,
Weidinger Tamás a földrajztudomány kandidátusa,
Bozó László, az MTA levelező tagja,
Balázs Roland okl. meteorológus,
Somfalvi-Tóth Katalin PhD,
Szabó Zsanett egyetemi hallgató,
Tarjányi Zsuzsanna okl. meteorológus*
- Nagyfelbontású napspektrofotometria és keskenysávú napsugárzásmérések az Országos Meteorológiai Szolgálatnál: UV sugárzás, teljes ózontartalom, aeroszol optikai paraméterek
Tóth Zoltán okl. meteorológus és csillagász
- A aeroszol optikai mélység mérések megbízhatóságának vizsgálata
Nagy Zoltán, okl. meteorológus
- Részletes mirofizikai séma alkalmazása a hosszuhullámú sugárzásátvitel modellezésében
*Lábó Eszter PhD hallgató,
Geresdi István, az MTA doktora*

- Zivatarok villámlás aktivitásának megfigyelése VHF frekvenciákon
Dombai Ferenc PhD,
Subai Bence,
Barta András PhD
- Zivatarokhoz köthető felső légköri elektromos kisülésekkel kapcsolatos kutatások Sopronban
Bór József PhD,
Barta Veronika okl. geofizikus,
Sátori Gabriella, a földtudomány kandidátusa
- A szilárd halmazállapotú csapadékelemek olvadásának számítógépes modellezése
Sarkadi Noémi PhD hallgató,
Geresdi István, az MTA doktora

2012. november 22-23-án az osztály Meteorológiai Tudományos Bizottsága szervezte meg immár évek óta visszatérő nagy sikerű (kb. 120 fő mindkét napon), a hazai kurrens meteorológiai kutatások egészét reprezentáló előadói ülést. A szervezés terén **Haszpra László**, az MTA doktora, **Geresdi István**, az MTA doktora és **Weidinger Tamás**, a földrajztudomány kandidátusa végzett kiemelkedő munkát.

8. A tudományos osztály díjai:

Szádeczky-Kardoss Elemér Díj – 2012.

A 2012 februárjában meghirdetett pályázatra 14 db pályamű érkezett be, amelyeket a kuratórium tagjai értékelték, illetve egy esetben a kuratóriumi tag által megbízott külső szakértő véleményezett. A beérkezett pályamunkákat a bírálók díjazásra érdemesnek tartották, a beérkezett értékelések alapján a bírálók öt pályázót javasoltak első helyezésre. A jelenlévő kuratóriumi tagok egyetértettek abban, hogy 2012-ben öt db „*Szádeczky-Kardoss Elemér Díj*” díjat adnak ki, helyezés megjelölése nélkül. A kuratórium döntése alapján 2012-ben „*Szádeczky-Kardoss Elemér Díj*”-ban részesülnek (a nevek abc sorrendben szerepelnek):

- **Berkesi Márta** PhD,
- **Kele Sándor** PhD,
- **Rózsa Szabolcs** PhD,
- **Sebe Krisztina** PhD,
- **Varga György** PhD.

A bírálók mindegyik benyújtott pályázatot értékes, színvonalas munkának tartották, de a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek csak a legkiemelkedőbb teljesítmények elismerését tették lehetővé. A díjazottak az elismerő okleveleket a 2012. szeptember 25-i osztályülésen vették át.

MOL Tudományos Díj – 2012.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Földtudományok Osztálya
1051 BUDAPEST, NÁDOR U. 7.
1245 Budapest Pf.: 1000
Tel: 411-63-50 Fax: 411-61-22
fold@titkarsag.mta.hu

2012. november 5-én, a Magyar Tudomány Ünnepe nyitórendezvényén a MOL Tudományos Díj Kuratóriuma döntése alapján **Dank Viktor**, a földtudomány doktora a nagy jelentőségű alföldi kőolaj- és földgáztelepek felkutatásának elméleti és gyakorlati megalapozásáért végzett munkája elismeréseként díjazásban részesült.

Vitális István Díj – 2012.

Kapolyi László, az MTA rendes tagja írásban tett nyilatkozatában megerősítette, hogy az MTA Földtudományok Osztálya gondozásában pénzügyi támogatásával működtetett Vitális István Díj fenntartásáról, további működtetéséről lemond, a díjat az eddigi keretek között - a Magyar Tudományos Akadémia Földtudományok Osztályához kapcsolódva - tovább működtetni nem kívánja. A díj átadására így 2012-ben már nem került sor.

9. A tudományos osztály tagjainak elismerései 2012-ben:

A 2012. március 15-i állami kitüntetések adományozása kapcsán:

- **Ádám József**, az MTA rendes tagja, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kara Általános és Felsőgeodézia Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára kiemelkedő geodéziai tudományos eredményeiért, az egyetemi képzésben a fiatal tudományos utánpótlás példaszerű neveléséért, a földtudományok területén végzett több mint egy évtizedes lelkiismeretes és eredményes tudományos szervező tevékenységéért, valamint a Nemzetközi Geodéziai Szövetség első és ez idáig egyetlen magyar vezetőségi tagságáért a Magyar Érdemrend középkereszt polgári tagozata kitüntetésben részesült.
- **Gábris Gyula**, az MTA doktora, az ELTE Természettudományi Kar Földrajz és Földtudományi Intézet egyetemi tanára kimagasló színvonalú munkájának elismeréseként a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetésben részesült.
- **Horváth László**, az MTA doktora az Országos Meteorológiai Szolgálat levegőkörnyezeti szakértője a légkör és a bioszféra közötti nyomanyagcsere kutatásában elért, nemzetközileg is kiemelkedő eredményeiért, tudományos, kutatói, oktatói és szakmai-közéleti tevékenysége elismeréseként a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült.
- **Mihály Szabolcs**, a műszaki tudomány kandidátusa, a Vidékfejlesztési Minisztérium szakmai főtanácsadója a geodézia és földmérés területén hosszú időn át végzett szakmai és tudományos munkája elismeréseként a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült.

A 2012. február 28-i Elnökségi Ülés döntése értelmében a 183. rendes közgyűlésen az Akadémiai Aranyérmes **Bárdossy György**, az MTA rendes tagja, a bauxitnak mint ásványi nyersanyagként minden területet átfogó, komplex földtani megismerése érdekében folytatott több évtizedes kutatómunkájáért, matematikai módszerek hazai és nemzetközi szinten is elismert földtani alkalmazásának kidolgozásáért, valamint a nyersanyagkutatás és az ipar területén egyedülálló alaposággal végzett tudományos kutatói és szaktanácsadói munkájáért vehette át.

Az Akadémiai Díj idei díjazottja a Földtani Tudományos Bizottság javaslatára és a Földtudományok Osztálya felterjesztése alapján **Jámbor Áron**, a földtudomány doktora lett, aki ugyancsak a közgyűlésen vehette át az elismerést.

2012. november 5-én, a Magyar Tudomány Ünnepe nyitórendezvényén **Posgay Károly**, a műszaki tudomány doktora a szeizmikus szénhidrogén-, szén-, bauxit- és vízkutatásokban elért jelentős hazai és külföldi tudományos és gazdasági eredményeiért az osztály javaslatára Eötvös Koszorú-díjban részesült.

Az Akadémiai Kiadó 2012. évi Nívódíjára az osztály **Mezősi Gábor**, a földrajztudomány doktora „*Magyarország természetföldrajza*” című munkáját (Akadémiai Kiadó, 2011.) javasolta, a díjátadó ünnepségre 2012. november 7-én az Akadémiai Könyvtárban került sor.

10. A tudományos osztály 2012. évi kiadványai:

Támogatott kiadványok:

- Acta Geodaetica et Geophysica Hungarica - Akadémiai Kiadó Rt.
- Central European Geology - Akadémiai Kiadó Rt.
- Földrajzi Közlemények - Heiling Média Kft.
- Hungarian Geographical Bulletin - MTA FKI
- Progress in Oilfield Chemistry - Akadémiai Kiadó Rt
- Biró Péter, Ádám József, Völgyesi Lajos, Tóth Gyula – A felsőgeodézia elmélete és gyakorlata
- Kordos László, Pazonyi Piroska – A magyar Arvicolidae típusok katalógusa

11. Egyéb:

Az osztály és az osztályhoz tartozó bizottságok beszámolójából készült összefoglalóban szerepel.

Budapest, 2013. február 20.

Vörös Attila s. k.
osztályelnök

Burján Balázs s. k.
földtudományi szakreferens

A Bányászati Tudományos Bizottság (BTB) beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

Bányászati Tudományos Bizottság

2. A tudományos bizottság neve:

Elnök: Takács Gábor, az MTA doktora

Titkár: Böhm József, a műszaki tudomány kandidátusa

3. A tudományos bizottság tisztségviselői: 21 fő

akadémikus: 4 fő

az MTA doktora: 4 fő

kandidátus: 10 fő

PhD: 3 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 74 fő

akadémikus: 4 fő

az MTA doktora: 9 fő

kandidátus: 25 fő

PhD: 36 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

- Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottság
Elnök: Debreczeni Ákos, a műszaki tudomány kandidátusa
Titkár: Mucsi Gábor PhD
- Geotermikus Albizottság
Elnök: Bobok Elemér, az MTA doktora
Titkár: Tóth Anikó PhD
- Szénhidrogénipari Albizottság
Elnök: Tihanyi László, a műszaki tudomány kandidátusa
Titkár: Turzó Zoltán PhD
- Bányászati Ergonómiai Albizottság
Elnök: Kardos Kálmán PhD
Titkár: Varga József dr. univ.

7. A tudományos bizottság ülései:

2012. május 23., Miskolci Egyetem Alkalmazott Földtudományi Intézet Tanácsterme

Napirend:

- Tájékoztatás az elmúlt időszak eseményeiről

- A BTB működési rendjének elfogadása
- A BTB 3 éves munkaprogramjának megvitatása
- Az MTA X. Földtudományok Osztály doktori követelményrendszere véleményezése
- Egyebek

Határozatok:

- A BTB működési rendjének elfogadása
- A BTB 3 éves munkaprogramjának elfogadása
- A doktori követelményrendszerrel kapcsolatos vélemény

2012. szeptember 14., MTA Miskolci Területi Bizottság székháza Elnöki Tanácskozó

Napirend:

- Tájékoztatás az elmúlt időszak eseményeiről
- Köztestületi tagfelvételi kérelem véleményezése
- Javaslat „Akadémiai Szabadalmi Díj”-ra
- Egyebek

Határozatok:

- Dr. Nagy Lajos köztestületi tagsági kérelmének egyhangú támogatása

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

2012. május 30., Eger-Felnémet

„Őrlő-osztályozó rendszer vizsgálata, technológiai optimalizálása” szakmai tudományos ülés

Az OMYA Eger-Felnémet-i üzemében tartott szakmai tudományos ülést Nagy Lajos PhD, ügyvezető köszöntötte és Bóhm József, a BTB titkára vezette le. A rendezvényen 5 előadás hangzott el ásványi nyersanyagok őrlése-osztályozása témakörökben. Az előadók fiatal tudományos fokozattal rendelkező kutatók, PhD képzésben részt vevő hallgatók voltak. Kiemelkedő, sok tekintetben új tudományos eredményekről is beszámoltak, az őrlő osztályozó rendszerek szimulációs modellezése, energetikai és technológiai optimalizálási témakörökben. A szakmai tudományos ülésen ismertetett eredmények segíthetik a hazai ásványi nyersanyagforrások kitermelését, minőségi termékek előállítását, különösen a finom- és nano-őrlés területén. Az előadásokat hozzászólás és vita követte. A rendezvényen kb. 25 fő vett részt.

2012. szeptember 14., Miskolc, Miskolci Területi Akadémiai Bizottság székháza
„Energia és Környezet 2012.” szakmai tudományos konferencia

Miskolcon a MAB székházban megtartott rendezvényt, Prof. Dr. Lakatos István akadémikus a MAB elnöke köszöntötte és vezette le. A konferencián felkérés alapján 4 előadás hangzott el. Az előadások első sorban a megújuló és alternatív energiaforrások kutatása és gyakorlati felhasználása területén elért eredményekről számoltak be. A konferencián külön témaként jelent meg az Északkelet Magyarországi régió területén lévő fosszilis energiaforrások felhasználásának lehetőségei és korlátai témakör. Az előadásokat élénk szakmai-tudományos vita követte. A rendezvényen kb. 60 fő vett részt.

2012. november 29., Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Budapest
„Kutatás és Innováció a magyar geotermiában” tudományos konferencia

A tudományos konferenciát Holoda Attila és Fancsik Tamás PhD nyitotta meg és vezette le. Az elhangzott 10 előadás a témakör elméleti, földtani, hőtani, kutatás-fejlesztési eredményeinek, gyakorlati alkalmazások tapasztalatainak bemutatására is kiterjedt. A felkért előadók előadásai, a földtudományok területén túl műszaki-, jog-, gazdaság-, társadalomtudományi területeket is érintettek. A konferencia sok tekintetben útmutatás adott a geotermia, mint energiaforrás, hazai felhasználásának lehetőségeire és korlátaira egyaránt. A rendezvényen kb. 120 fő vett részt.

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

- Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottság

2012. május 30., Eger-Felnémet

Örlő-osztályozó rendszer vizsgálata, technológiai optimalizálása szakmai tudományos ülés

lásd: fent

- Geotermikus Albizottság

2012. november 29., Magyar Földtani és Geofizikai Intézet Budapest
„Kutatás és Innováció a magyar geotermiában” tudományos konferencia

lásd: fent

- Szénhidrogénipari Albizottság

2012. április 23, 26., Miskolci Egyetem, Kőolaj és Földgáz Intézet
Olajipari Szakmai Szimpóziumok

Résztevők kb. 30 fő, a MOL Rt. szakemberei, az Intézet oktatói és az intézet mesterképzésben résztvevő hallgatói.

2012. november 8., 44. Siófok Hotel Azúr
Gázkonferencia és Szakkiállítás, Gázipari Szakmai kerekasztal beszélgetés

Résztevők kb. 80 fő, ipari szakemberek és az Intézet oktatói.

2012. november 26, 28., Miskolci Egyetem, Kőolaj és Földgáz Intézet
Gázipari Szakmai Szimpóziumok

Résztevők kb. 30 fő, FGSZ ZRt. és MOL NyRt. szakemberei, az Intézet oktatói és az intézet mesterképzésben résztvevő hallgatói.

- Bányászati Ergonómiai Albizottság

2012. június 19., Miskolc

Az albizottsági ülésén elfogadta a munkaprogramját és munka végzésére négy munkacsoportot hozott létre. A Fiziológiai mérések Munkacsoport előterjesztésében megvitatták „A fizioergo

felmérés módszere” témájú előterjesztést, amely alapján szakmai közlemény készül hazai és külföldi folyóiratban való megjelentetésre.

2012. november 15., Miskolc

Az albizottság megtárgyalta és elfogadta a négy munkacsoport programját. A Fiziológiai mérések Munkacsoport vezetőjének előterjesztésében áttekintették a tervezett kiadványok témaköreit (8 cikk), a célszerűségi okok miatt figyelembe vehető folyóiratokat, a tervezett első kiadványok részletes tartalmát, valamint a szerzők csoportjait.

10. A tudományos bizottság díjai:

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

- Gál István - Soltz Vilmos Emlékérem” (Adományozó: OMBKE)
- Bóhm József
„Jubileumi Aranyérem” (Adományozó: TU Kassa, Faculta BERG),
„ProUNIVERSITATE” (Adományozó: Miskolci Egyetem),
„UNESCO Érem” (Adományozó: Selmecebánya önkormányzata),
„Magyar Bányászatért Aranyérem” (Adományozó: Magyar Bányászati Szövetség).

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

–

13. Egyéb:

Budapest, 2013. február 20.

Takács Gábor s. k.
elnök

Bóhm József s. k.
titkár

A Földtani Tudományos Bizottság (FTB) beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A Földtani Tudományos Bizottság alapvető feladata a geológia nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása. A geológiai szakterületek közül bizottság hatókörébe tartozik a regionális földtan, a rétegtan, a tektonika, a szedimentológia, a geomatematika, a hidrogeológia, a környezetföldtan, a mérnökgeológia, a szénhidrogén-geológia, a szilárd ásványi nyersanyagok geológiája és az alkalmazott földtan további szakterületei.

2012 első félévében fő feladatunk négy albizottságunk munkájának megszervezése volt. Ezek közül a Hidrogeológiai Albizottság és a Geomatematikai Albizottság nem előzmények nélkül, de lényegesen átalakulva a jelen ciklusban került a Földtani Bizottsághoz és a korábban is a bizottsághoz tartozó Rétegtani Albizottság és Szedimentológiai Albizottság vezetése és részben szervezete is megújult.

A második félévben a legfontosabb teendőnk a teljes ciklusra vonatkozó működési koncepció és munkaterv kialakítása volt. Az elfogadott elképzelés lényege az, hogy a ciklus ideje alatt a bizottság áttekinti a legfontosabb szakterületek nemzetközi fejlődésének tendenciáit és hazai helyzetét és ezzel együtt néhány fontos kutatási eredmény bemutatására is sor kerül a szélesebb szakközönség számára.

2. A tudományos bizottság neve:

Földtani Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Haas János, a földtudomány doktora

Titkár: Cserny Tibor PhD

4. A tudományos bizottság létszáma: 21 fő

akadémikus:	3 fő
az MTA doktora:	8 fő
kandidátus:	2 fő
PhD:	8 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 80 fő

akadémikus:	3 fő
az MTA doktora:	18 fő
kandidátus:	20 fő
PhD:	39 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

- Rétegtani Albizottság (korábban: Magyar Rétegtani Bizottság)

Elnök: Budai Tamás, az MTA doktora

Titkár: Gyalog László PhD

munkabizottságai:

Kvarter Munkabizottság

Elnök: Magyar Árpád PhD

Titkár: Horváth Erzsébet PhD

Neogén II. (Pannóniai) Munkabizottság

Elnök: Juhász Györgyi PhD

Titkár: Tóthné Makk Ágnes PhD

Neogén I. Munkabizottság

Elnök: Selmeczi Ildikó PhD

Titkár: Szentpétery Ildikó PhD

Oligocén Munkabizottság

Elnök: Nagymarosy András, a földtudomány kandidátusa

Titkár: Sztanó Orsolya PhD

Eocén Munkabizottság

Elnök: Less György, az MTA doktora

Titkár: Kercksmár Zsolt PhD

Kréta Munkabizottság

Elnök: Knauer József, a földtudomány kandidátusa

Titkár: Görög Ágnes PhD

Jura Munkabizottság

Elnök: Főzy István PhD

Titkár: Raucsik Béla PhD

Triász Munkabizottság

Elnök: Budai Tamás, az MTA doktora

Titkár: Piros Olga PhD

Paleozoos Munkabizottság

Elnök: M. Tóth Tivadar, az MTA doktora

Titkár: Raucsikné Varga Andrea PhD

magmás munkacsoport: Pál-Molnár Elemér PhD

Magmás Munkabizottság

Elnök: Balla Zoltán, a földtudomány kandidátusa

- Szedimentológiai Albizottság
Elnök: Hips Kinga PhD
Titkár: Sebe Krisztina PhD
- Hidrológiai Albizottság
Elnök: Székely Ferenc, az MTA doktora
Titkár: Szűcs Péter, az MTA doktora
- Geomatematikai Albizottság
Elnök: Geiger János PhD
Titkár: Kovács József PhD

7. A tudományos bizottság ülései:

Az új személyi összetételű tudományos bizottság 2011 decemberében kezdte meg tevékenységét, és mivel az első ülésén született határozatok a ciklus egészére vonatkozóan meghatározók, így ez az ülés is szerepel a 2012. évi beszámolóban.

2011. december 8., MTA Nádor Irodaház

Napirend:

1. Beszámoló a bizottság előző ciklusban végzett tevékenységéről
Előterjesztő: Császár Géza a tudományos bizottság leköszönő elnöke
2. A bizottsági választások eredményeinek ismertetése, elnök- és titkárválasztás
Előterjesztő: Bozó László osztályelnök-helyettes
3. Javaslat a Földtudományi Doktori Bizottság tagjaira
Előterjesztő: Haas János a tudományos bizottság újonnan választott elnöke
4. Javaslat a bizottság al- és munkabizottságainak megújítására, vagy létrehozására
Előterjesztő: Haas János a tudományos bizottság újonnan választott elnöke

Határozatok:

1/2011. (XII.8.) FTB határozat:

A Földtani Tudományos Bizottság Haas János tagot titkos szavazással, 66,6%-os támogatás mellett megválasztotta a tudományos bizottság elnökének.

2/2011. (XII.8.) FTB határozat:

A Földtani Tudományos Bizottság Cserny Tibor tagot titkos szavazással, 100%-os támogatás mellett megválasztotta a tudományos bizottság titkárává.

3/2011. (XII.8.) FTB határozat:

A Földtani Tudományos Bizottság Budai Tamás tagot titkos szavazással, 56,2%-os támogatás mellett a Földtudományi Doktori Bizottság tagjává, Szűcs Péter tagot titkos szavazással, 56,2%-os támogatás mellett a Földtudományi Doktori Bizottság póttagjává választotta.

4/2011. (XII.8.) FTB határozat:

A Földtani Tudományos Bizottság a következő akadémiai ciklusban a következő albizottságokat kívánja működtetni: Rétegtani Albizottság, Szedimentológiai Albizottság, Hidrogeológiai Albizottság. Felhatalmazza a bizottság elnökét, hogy kezdeményezzen egyeztetést a Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottsággal egy önálló, a Földtani Tudományos Bizottság keretei közt működő Geomatematikai és Geostatistikai Albizottság felállításának lehetőségéről.

2012. október 15., MTA Nádor Irodaház

Napirend:

1. Szakmai beszámoló a XXXIV. Földtani Kongresszusról (Brisbane, Ausztrália)
Előadó: Hámor Tamás PhD
2. Az Albizottságok beszámolója az eddig elvégzett munkájukról és terveik a választási ciklusban
Előterjesztők: Budai Tamás a Rétegtani Albizottság elnöke
Hips Kinga a Szedimentológiai Albizottság elnöke
Székely Ferenc a Hidrológiai Albizottság elnöke
Geiger János a Geomatematikai Albizottság elnöke
3. Az FTB távlati terve a választási ciklusban
Előterjesztők: Haas János a tudományos bizottság elnöke
Cserny Tibor a tudományos bizottság titkára

Határozatok:

5/2012. (X.16.) FTB határozat:

A Földtani Tudományos Bizottság a választási cikluson belül a következő munkaprogramot, az alábbi időütemezésben, egyhangúlag elfogadta:

- 2013. tavasz: szedimentológia, tektonika;
- 2013. ősz: szilárd nyersanyag, szénhidrogének;
- 2014. tavasz: hidrogeológia, mérnökgeológia, környezetföldtan;
- 2014. ősz: geomatematika, rétegtan.

A 4-5 tervezett szakmai előadásból álló szakülések megszervezését az illetékes albizottságok elnökei, illetve a szakterületen működő bizottsági tagok végzik el.

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

A FTB önálló saját nagyrendezvényt nem szervezett, saját albizottságaival közösen megvalósított alkalmait tekinti nagyrendezvényeinek.

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

- Rétegtani Albizottság

2012. 03. 05., Budapest

Napirend:

1. A földtani alapszervevények jogi védelmének bővítése
Előterjesztő: Vincze Péter
2. Az MRB alapszabályának és pontos nevének elfogadása
Előterjesztő: Császár Géza
3. Az MRB tisztségviselőinek a megválasztása
4. Rövid albizottsági beszámolók a formációleírás-kötetek helyzetéről és a Magyarország litosztratiográfiai alapegységei (táblázatok és rövid leírások) kiadvány készülségi fokáról.

Határozatok: –

2012. 05. 21., Budapest

Napirend:

1. Az MRB szervezeti átalakulása, a tisztújítások áttekintése
Előterjesztő: Budai Tamás
2. Az alapszervevények szűkített listájának készülségi helyzete
Előterjesztő: Szentpétery Ildikó
3. A formációk rövid leírásának és a rétegtani táblázatok szerkesztésének állása
Előterjesztő: Gyalog László.
4. Az MRB ügyrendjének megvitatása
Előterjesztők: Haas János elnök és Cserny Tibor

Határozatok: –

Munkabizottságok ülései:

- 2012. 02. 01.** Oligocén Munkabizottság
- 2012. 03. 20.** Oligocén Munkabizottság
- 2012. 04. 03.** Kvarter Munkabizottság

2012. 04. 03. Magmás Munkabizottság
2012. 04. 17. Jura Munkabizottság
2012. 05. 15. Magmás Munkabizottság
2012. 05. 29. Magmás Munkabizottság
2012. 10. 29. Kvarter Munkabizottság

- Szedimentológiai Albizottság

2012. október 5.

Napirend:

Egy napos terepi kirándulás, a MFT Általános Földtani Szakosztályával közösen, a Sós-kút környéki miocén karbonátos kőzetek helyszíni tanulmányozása céljából.

Határozatok: –

- Hidrogeológiai Albizottság

2012. február 20., MTA Titkárság, fszt. 29. tárgyaló

Napirend:

1. Megnyitó
Haas János az MTA FTB Elnöke
2. Tisztségviselők választása
3. Előadás a hidrogeológiai védőidomok kialakításával kapcsolatos egyes jogszabályi problémákról
Előadó: Gondárné Sőregi Katalin
4. Albizottsági állásfoglalás kialakítása az előadásban felvetett kérdésekről

Határozatok: –

2012. július 2., MTA Titkárság, fszt. 29. tárgyaló

Napirend:

1. Hidrológiai (és környezetföldtani) tárgyak a Nyugat-magyarországi Egyetemen
Előadók: Cserny Tibor, Gribovszki Zoltán (NyME)
2. Vízföldtani kutatások és oktatás a Miskolci Egyetemen
Előadó: Kovács Balázs (ME)
3. Hidrogeológiai oktatás az ELTE-n: múlt – jelen – jövő
Előadó: Mádlné Szőnyi Judit (ELTE)
4. A hidrogeológia képzés háttere a Szegedi Tudományegyetemen
Előadó: Szanyi János (SzTE)
5. Víz a Műegyetemen
Előadó: Hajnal Géza (BME)
6. Egyebek: az ügyrend helyzete; témajavaslat a fenntartható felszínalatti vízhasznosításra; tájékoztatások a felszínalatti radioaktív hulladékártatóról valamint a Kárpát-medence hidrogeológiája témakörökben; információk jövőbeni IAH konferenciákról.

Határozatok: –

2012. november 28., MTA Titkárság, fszt. 29. tárgyaló

Napirend:

1. Regionális hidrológiai rendszerek és a hévíz visszatáplálás közötti kapcsolat
Előadó: Tóth György
2. Porózus tárolóba történő visszasajtolás tapasztalatai a Dél-Alföldön
Előadó: Szanyi János
3. Kis mélységű talajvizeink hőhasznosítása esettanulmányok tükrében (Szigetköz, Mosonmagyaróvár)
Előadó: Szűcs Péter
4. A Hun utca 1-5. szám alatti panel lakóépület hőszivattyús talajvízfűtésének tapasztalatai
Előadó: Székely Ferenc
5. Egyebek

Határozatok:

1/2012.(VII.2.) határozat:

A Hidrogeológiai Albizottság felkéri az albizottság ipart és szakigazgatást képviselő tagjait, hogy gyakorlati tapasztalataik alapján fogalmazzák a bemutatott előadási anyagok ismeretében, milyen jellegű új oktatási programok megjelenését látnák szívesen a jövőben az egyetemi oktatásban. Írásbeli véleményüket szeptember közepéig küldjék meg az Albizottság Elnökének és titkárnak, hogy javaslataikat összefoglalva a következő bizottsági ülésre a tagok is megkaphassák.

- Geomatematikai Albizottság

2012. november 15., Budapest

Napirend: –

Határozatok:

2013 tavaszán a „Monitoring rendszerekhez kapcsolódó matematikai elemzések és feldolgozási eljárások” címmel tartunk előadássorozatot

Az Albizottság rendezvényei:

- 2012. május 23-25., Opatija

Az Albizottság a MFT Geomatematikai Szakosztályával valamint a Horvát Földtani Társulat Geomatematikai Szakosztályával közösen rendezte meg a 4. Horvát-Magyar és a 15. Magyar Geomatematikai Konferenciát. A Konferencia (inkább szimpózium) aktív másfél napja alatt 33 előadás hangzott el. A regisztráltak száma 4 országból 62 fő volt. A szimpózium témakörei felölelték a geostatisztika és a geomatematika néhány elméleti vonatkozást. Ezekon túlmenően jelentős teret kaptak a hidrogeológiai, medencemodelllezési problémák és eredmények, továbbá számos előadás foglalkozott a környezettudományokban használt geomatematikai módszerek eredményeivel, azok értelmezésével

- 2012. november 15., Budapest

A Magyar Tudomány Hete rendezvény sorozatához kapcsolódóan, az MFT Geomatematikai Szakosztályával közösen megrendezett workshop: „A bátaapáti-i atomhulladék-lerakó és a korábbi BAF-kutatások alkalmazott matematikai igényei a FEP-lista alapján megvalósult modellek és felmerült problémák” címmel. A workshop keretében két meghívott előadó tartott bevezető előadásokat: (1) Dr. Nagy Zoltán a Radioaktív Hulladékkezelő Kft (Paks) főgeológusa (2) Kovács László, a BAF Kutatások kutatásvezetője, a Kőmérő Kft. ügyvezető igazgatója.

Az első előadás „A radioaktív hulladék-tárolók biztonsági elemzéséhez kapcsolódó bizonytalanságok kezelése” címmel egy speciális, de a hulladék-elhelyezés szempontjából lényeges témát tárgyalt, a bizonytalanságok kezelését járta körül röviden, rámutatva arra, melyek azok a bizonytalanságok, amelyek kezelése nem lehetséges az alkalmazott matematika eszközeivel. A második előadás „Az alkalmazott matematika és a radioaktív hulladék-elhelyezés: a hazai projektek tapasztalatai és problémái” címmel a következő témaköröket járta körül:

- A radioaktív hulladékok (azon belül is különösen a HLW, és a SF) végleges elhelyezésének komplex problémái (multidiszciplinaritás, időtávlatok, társadalmi érzékenység, stb.);
 - A helyszinkiválasztás, leszűkítés, jellemzés matematikai problémái;
 - A befogadó kőzet, illetve a tervezett létesítmény globális teljesítőképességének, hosszú távú biztonságának megítéléséhez szükséges megközelítések;
 - A létesítmény mérnöki tervezésének és kivitelezésének néhány matematikai aspektusa.
 - Mindezt a Ny-Mecsek (Bodai Aleurolit Formáció) és a Bátaapáti NRHT (Mórággyi Gránit Formáció) példáin. Az előadásokat a 30-30 perces bevezető előadások után mintegy 60 perces szakmai véleménycsere követte.
-
- 2012. december 9., Gödöllő

A Szent István Egyetem alkalmazott matematikai mini-konferenciája. A konferencia célja elsősorban a környezettudományokban használt matematikai megközelítések és eredmények bemutatása volt. Az Albizottság részben a tagok személyes részvételével részben a tagok személyes kapcsolatrendszerének felhasználásával segítette a rendezvény munkáját

10. A tudományos bizottság díjai:

A tudományos bizottság nem ad ki díjakat.

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

- Bárdossy György, az MTA rendes tagja - Akadémiai Aranyérem;
- Jámbor Áron, a földtudomány doktora – Akadémiai Díj,
- Vörös Attila, az MTA rendes tagja - Hantken Miksa Emlékérem,
- Kleb Béla, a földtudomány kandidátusa és Knauer József, a földtudomány kandidátusa - Pro Geologica Applicata Emlékérem,
- Brezsnaynszky Károly PhD, Haas János, a földtudomány doktora, Knauer József, a földtudomány kandidátusa és Pogácsás György, a földtudomány kandidátusa a Magyarhoni Földtani Társulat tiszteleti tagja lett,
- Szócs Teodóra PhD az IAH (International Association of Hydrogeologists) Közép- és Nyugat Európai alelnöke lett,
- Mádlné Szőnyi Judit PhD az IAH Felszínalatti Regionális Vízáramlás szakbizottság elnöke lett,
- A Hidrogeológiai Albizottság szakterületéhez és tagjaihoz szorosan kapcsolódó új Akadémiai Műszaki Földtudományi Kutatócsoport alakult meg Miskolcon.

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

- Főzy I. (szerk.) 2012: Magyarország litosztratigráfiai alapegységei. Jura. — Magyarhoni Földtani Társulat, Budapest
- 4th Croatian-Hungarian and 15th Hungarian Geomathematical Congress. Proceedings. ISBN 978-953-95130-6-9)
- Geiger, J., Malvic, T., Cvetkovic, M. (eds, 2012): Geomathematics as Geosciences. Conference Book. Idendum. d.o.o. Rijeka. p.242. ISBN 978-953-95130-6-9.

13. Egyéb:

A Bizottság tagjai számos nemzetközi és hazai szervezet, valamint konferencia munkájában vettek részt. Ezek közül az alábbiakat érdemes megemlíteni:

- IAH Congress IAH Commission on Mineral and Thermal Waters, CMTW Meeting in Hungary, August 2012.
- IAH Congress, Niagara Falls, September 2012 CA.
- 29th IAS Meeting of Sedimentology, Schladming, Austria, 2012. szeptember
- 2nd International Congress on Deuterium Depletion, Budapest, 2012. 05. 17-18.
- IAH MNT Tavaszi Előadói ülés, Debrecen, 2012. 05. 18.
- XIX. Konferencia a felszín alatti vizekről. Siófok, 2012. 03. 27-28.
- IX. Konferencia a Kárpát-medence ásványvizeiről. Herkulesfürdő, 2012. 08. 30 – 09. 02.
- Új utak a földtudományban előadássorozat V. rendezvény: Felszín alatti vizek. MFGI és MBFH közös szervezésében, 2012. 10. 17.
- TRANSENERGY – Transboundary Geothermal Energy Resources of Slovenia, Austria, Hungary and Slovakia. GEOCOM 3rd INTERIM MEETING, Budapest, 2012. 05. 30.
- EGU Vienna, 2012. április
- A bór bio- és környezetgeokémiája” ankét. Budapest, 2012. 12. 05.
- XV. Karsztfejlődés Konferencia Szombathely, 2012. május.

Budapest, 2013. február 20.

Haas János s. k.
elnök

Cserny Tibor s. k.
titkár

ÖSSZEFOGLALÁS

a hévíz visszasajtolása tárgyában megtartott MTA Hidrogeológiai Tudományos Albizottsági ülés anyagai alapján

Az elhangzott előadások, hozzászólások továbbá az ülésről készült emlékeztető alapján a hévíz visszatáplálásával kapcsolatos földtani, műszaki és egyéb problémák valamint feladatok az alábbiak szerint foglalhatók össze.

- 1) A termálvíz visszasajtolása alapvetően két ok miatt szükséges: a rétegyomás csökkenés ellensúlyozására (fenntarthatóság), illetve a felszíni befogadók szennyeződésének elkerülésére (vízminőség védelem). A Vízyűjtő Gazdálkodási Terv (VGT) szerint a fenntarthatóság elve azt jelenti, hogy a víztermelés tartós vízszintcsökkenést ne eredményezzen.
- 2) Fontos feladat a visszasajtoló kutak helyének kijelölése. A rendszerek hosszú távú fenntartásához a termelő-visszasajtoló kútpárok/kúthármasok kiépítését részletes kutatás és modellezés kell, hogy megelőzze. Alapvető cél a maximális hőkinyerés a rendszer lehetséges legkisebb térigénye, hidraulikai, termikus és vízminőségi hatása valamint üzemelési költsége mellett. A kutatás során meg kell ismerni a vízáadó rezervoár várható hidrodinamikai jellemzőit, becslést kell adnunk a vízhozamra, a depresszió várható mértékére, a hőmérsékletre és a nyomásra, illetve amennyiben lehetséges a fluidum várható kémiai összetételére, gáztartalmára.
- 3) Szükség van szakmai ajánlás, távlatban pedig szabvány kidolgozására a visszasajtoló kutak létesítésére és üzemeltetésére. Ez kiterjed az alábbi kérdések szabályozására: a javasolt rétegek kijelölése, az alkalmas fúrastechnológia, szűrőszerkezet és üzemeltetési technológia megválasztása, a kutak, elsősorban a szűrőváz szakszerű karbantartása. Fontos követelmény, hogy a visszatáplálás hidrogeológiai szempontból kompatibilis, azonos hidraulikai és vízösszetételű vízáadóba történjen.
- 4) A porózus rendszereinkbe történő visszatáplálás során leggyakoribb lokális probléma a szűrők és a közetváz eltömődése, ennek megoldására a külföldi tapasztalatok fokozott hasznosítására valamint további hazai kutatásokra van szükség. Hazai sajátosság, hogy különböző vízáadók nagyszámú szűrőzött szakaszokkal vannak összekapcsolva. Az ezzel kapcsolatos kútbeli és interferencia méréseket általánossá kell tenni. Az értelmezéseknél szorgalmazni kell a sokréteges kúthidraulikai módszerek felhasználását. Az utóbbiak hazai fejlesztésben is rendelkezésre állnak.
- 5) A regionális elterjedésű pannóniai porózus termálrendszerben az energia-hasznosítások többsége jelenleg más formációba, magasabb helyzetű rétegekbe táplálja vissza a termelt víz egy részét, vagy egészét. Meg kell vizsgálni ennek a gyakorlatnak az alkalmasságát a rétegenergia fenntartása és a vízszennyezés elkerülésének a szempontjából.
- 6) A termálkarsztos tárolókban létesített visszatápláló rendszerek kúthidraulikai szempontból kevesebb problémát jelentenek. Ugyanakkor nem kellően ismert a termelő/visszatápláló kutaknak a konvektív termálkarsztos áramlásokra gyakorolt hatása. Az utóbbival összhangban sürgető feladat a termális karsztrendszerek regionális áramlási és hőtranszport-modellezése, valamint a modellezés eredményeinek hasznosítása a lokális hő-hasznosítási körzetekben. A két megoldásra váró körzetek közül a Budapesti agglomeráció, Miskolc és Zalaegerszeg térsége az, ahol az említett regionális áramlási és hőtranszport-modelleket fejleszteni kell.
- 7) A visszatáplálások tartós működtetéséhez az adott kutak, az érintett vízáadók és a regionális áramlási rendszer magas-szintű szakmai ismeretére lenne szükség. Ezek a hasznosítóknál nem állnak rendelkezésre, ezért a tartós működtetéshez regionális hatáskörzetű, professzionális termálenergia-szolgáltató vállalkozások kialakítása, a regionális rendszer folyamatos értékelésére az akadémiai, egyetemi és háttérintézményi kutatóhálózat igénybevétele szükséges.
- 8) A határokkal osztott termális víztestek esetében törekedni kell arra, hogy a hasznosításokra vonatkozó jogszabályok és a gazdálkodás is harmonizált legyen. Az egységes vagy harmonizált

gazdálkodást a partner országok közös adatbázisok, valamint egységes földtani, vízföldtani és geotermikus értékelések kialakításával segíthetik, melynek legfőbb eszközét közösen kialakított regionális áramlási és transzport-modellek jelentik.

9) Ki kell dolgozni a 2500 m alatti és feletti, valamint a szomszéd országokkal osztott helyzetű rezervoárok hasznosításának összehangolt elveit.

10) A fürdőkben felhasznált hévíz szennyvíznek minősül, ezért visszatáplálása a jövőben sem engedélyezett. A hőenergia hasznosítására kitermelt hévíznek jelenleg pedig csak egy kis részét táplálják vissza. A jelenlegi helyzetben tehát a hévíztárolókat jelentős mértékű vízkitermelés terheli, ami egyes területeken - az ivóvíztárolókkal való hidraulikai kölcsönhatást is figyelembe - véve már most is túligénybevételt jelent. A kevésbé igénybevett területeken a korlátozottan rendelkezésre álló szabad hévízkészleteket balneológiai hasznosításra célszerű fenntartani, lehetőség szerint egyéb célú hőhasznosítással kombinálva.

A kizárólag hőhasznosítású célú hévízkivételeknél a visszatáplálást kell szorgalmazni. A túligénybevételi határértékek elemzésénél egyrészt problémát jelent, hogy a két rendszer eltérő időskála és mérték szerint reagál a vízkivételekre emiatt a porózus hévíztárolók kutaktól távoli területein a nyomáscsökkenés és visszatöltődés évtizedekre elhúzódhat. Másrészt egymásra hatásuk kölcsönös vízelvonással jár, ezek a hatások mérésekkel csak nehezen számszerűsíthetők. A hosszúidejű folyamatok miatt az éghajlatváltozás kérdését is vizsgálni kell.

11) A hévízgazdálkodás fontos feltétele a már érintett területeken a hidraulikai hatások monitorozása, illetve az új hasznosítások tervezéséhez kapcsolódó észlelő rendszer kialakítása.

12) A kismélységű réteg- és talajvizek hőszivattyús hasznosítása szintén elterjedőben van. Beépített területeken a kutak elhelyezése alapos mérlegelést igényel, az optimális megoldás nem mindig érhető el. A hőhasznosítást követő vízvisszatáplálás során a fentiekhez hasonló problémák merülnek fel. Talajvízkutak esetében a kolmatációval is befolyásolt visszatáplálási vízszintet a terepszint korlátozza. Fontos feladat a kitermelt víz megfelelő kezelése valamint a kutak rendszeres karbantartása (tisztítása).

A Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság (GGTB) beszámolója
a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A tudományos bizottság alapvető feladata a geodézia és geoinformatika nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása.

2. A tudományos bizottság neve:

Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Mentes Gyula, az MTA doktora

Elnökhelyettes: Völgyesi Lajos, az MTA doktora

Titkár: Földvály Lóránt PhD

4. A tudományos bizottság létszáma: 19 fő

akadémikus: 2 fő

az MTA doktora: 6 fő

kandidátus: 5 fő

PhD: 6 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 52 fő

akadémikus: 2 fő

az MTA doktora: 10 fő

kandidátus: 14 fő

PhD: 26 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

- Felsőgeodézia és Geodinamika Albizottság
Elnök: Völgyesi Lajos, az MTA doktora
Titkár: Kenyeres Ambrus, PhD

- Geoinformatikai Albizottság
Elnök: Barsi Árpád PhD
Titkár: Berényi Attila PhD

7. A tudományos bizottság ülései:

2012. március 1., Budapest, BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék

Napirend:

1. Tájékoztató az IUGG IAG 25. Általános Közgyűléséről

Előterjesztők: Ádám József, Rózsa Szabolcs, Völgyesi Lajos

2. Albizottságok megalakulásával kapcsolatos kérdések

3. 2012 évi munkaterv

Határozatok:

A 2011.06.27-07.08. között Melbourne-ben rendezett közgyűlésről a bizottság tagjai közül résztvevő kollégák beszámolója értelmében a szakma alakulásának alábbi irányvonalai fogalmazhatók meg:

- GNSS témakörben: a nagy-pontosságú egy-GPS-es megoldások előretörnek, aminek hatására várhatóan a GPS hálózatok szerepe csökkenni fog. Emellett a GNSS rendszer interdiszciplináris alkalmazásai szerepeltek nagy hangsúllyal, úgymint szeizmológia vagy meteorológia.
- Gravimetriai kutatások elsősorban a műholdas megoldások témakörében zajlanak.
- A szeizmológia számára új mérőeszközt jelent a GPS permanens állomások hálózata, amelyek adatsorából tisztán lekövethető a földrengéshullámok terjedése.
- Oceanográfia: a krioszféra olvadása következtében az óceánok vízszintje globálisan és regionálisan is megváltozik, ami a geoid időbeli megváltozásához vezet. Ez pedig elvi kérdéseket vet fel a geodézia számára, amelyek megvitatása a közeljövőben szükségessé válik.

Az EOMA újramérési kampány leállításával (a 3 éve leállt mérések hazánk észak-keleti negyedét fedik le), továbbá a mérések támogatásának további várható elodázásával a GTB által EOMA modernizációjára tett ajánlás elévült, ill. el fog hamarosan évülni. Fontolóra kell venni valamilyen költséghatékony technológiai váltás lehetőségét, amellyel az EOMA újramérés elmaradása áthidalható.

2012. május 21., Penc, FÖMI Kozmikus Geodéziai Obszervatórium

Napirend:

1. Tájékoztató az albizottságok megalakulásáról és az előző ülés óta végzett munkáról
2. Biró Péter professzor úr helyett új tag ajánlása a Földtudományi Doktori Tudományos Bizottságba
3. A KGO K+F stratégiája 2012-2015.2012 évi munkaterv

Határozatok:

A műholdas alapú (GNSS+PS InSAR) magasságmeghatározás jövőbeli szerepe növekedni fog, ehhez azonban fokozatos szemléletváltásra van szükség.

2012. november 8., Sopron, MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet

Napirend:

1. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont ismertetése.
Előterjesztő: Ábrahám Péter az MTA CSFK mb. főigazgatója
2. 2013 évi munkaterv
3. Benedek Judit köztestületi tagkérelmének megszavazása

Határozatok:

A geodézia főbb fejlődési irányainak egyike a más tudományterületeken való alkalmazások lehetősége. Az integrált geodéziai hálózat kialakítása továbbra is fontos téma. A földtudományi adatok egységes kezelése és tárolása változatlanul nagy fontossággal bír. Szükséges a szakma publikációs szokásainak átgondolása a 2013. év folyamán.

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

**2012. november 8-9., Sopron, MTA CSFK Geodéziai és Geofizikai Intézet
VIII. Geomatikai Szeminárium**

A kétévente megrendezésre kerülő szeminárium miatt a tárgyévben az albizottságok nem szerveznek külön előadóüléseket. A Geomatikai Szemináriumon elhangzott előadások és poszterbemutatók részletes és átfogó áttekintést nyújtottak a hazai geodéziai kutatások helyzetéről. Az alábbi témakörökben hangzottak el magas szintű tudományos előadások:

- Helymeghatározás és GNSS (6 előadás),
- Térinformatika (6 előadás),
- Geomatematika (5 előadás),
- Geodinamika és mozgásvizsgáló módszerek (5 előadás),
- Nehézségi erőter (4 előadás),
- Távérzékelés (3 előadás).

A fenti témakörökben 19 poszter került bemutatásra. Az előadások átfogták a geodézia teljes területét. A szemináriumon valamennyi geodéziai kutatással foglalkozó intézet képviseltette magát és a gyakorlati geodéziával foglalkozó vállalkozások szakemberei közül is számosan vettek részt továbbképzés céljából. A konferencia résztvevőinek száma 60 volt.

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

–

10. A tudományos bizottság díjai:

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

Ádám József az MTA rendes tagja - Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

–

13. Egyéb:

–

Budapest, 2013. február 20.

Mentes Gyula s. k.
elnök

Földváry Lóránt s. k.
titkár

A Geofizikai Tudományos Bizottság (GTB) beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A Geofizikai Tudományos Bizottság hosszabb idő tapasztalatait figyelembe véve évente általában egy-két ülést szokott tartani, beleértve ebbe az időszakonként esedékes választásokat, amelyek a bizottság megújítására szolgálnak. Az ülések színhelyei általában a geofizikai kutatás és oktatás központjai. A bizottság alapvető feladata a geofizika nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása.

2. A tudományos bizottság neve:

Geofizikai Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Horváth Ferenc, az MTA doktora

Titkár: Pethő Gábor, a műszaki tudomány kandidátusa

4. A tudományos bizottság létszáma: 19 fő

akadémikus	3 fő
az MTA doktora	6 fő
kandidátus	8 fő
PhD	2 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 77 fő

akadémikus	3 fő
az MTA doktora	10 fő
kandidátus	29 fő
PhD	35 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

–

7. A tudományos bizottság ülései:

2011. december 12., Budapest, MTA Nádor Irodaház 29. tárgyaló

Napirend:

1. Beszámoló a bizottság előző ciklusban végzett tevékenységéről,
2. A bizottsági választások eredményeinek ismertetése, elnök- és titkárválasztás,
3. Javaslat a Földtudományi Doktori Bizottság tagjaira,
4. Javaslat a bizottság al- és munkabizottságainak megújítására, vagy létrehozására.

Határozatok:

A jelenlévők elfogadták az előző ciklusról a beszámolót, majd a bizottsági tisztújítás, illetve a Földtudományi Doktori Bizottságba való tagdelegálás zajlott le. A jelenlévő bizottsági tagok teljes mértékben egyetértettek abban, hogy a kutatás és oktatás feladatrendszerének egységes szemléletű kezelése továbbra sem indokolja a bizottságon belül al-, vagy munkabizottság létrehozását.

2012. április 13., Sopron, MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont

Napirend:

1. Závoti József, az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Geodéziai és Geofizikai Intézetének igazgatójának tájékoztatója az intézeti átszervezést követő helyzetről és aktuális teendőkről,
2. A GGI aktuális kutatási témáiból az alábbi 10-15 perces előadások hangzottak el:
 - Novák Attila, Harangi Szabolcs: A csomádi (Ciomadul) vulkáni környezet magnetotellurikus és petrológiai vizsgálata (DK Kárpátok)
 - Szokoli Kitti, Szalai Sándor: Az elektromos ellenállás tomográfiai konfiguráció optimalizálása
 - Bór József: Felsőlégtörési elektromos kisülésekkel kapcsolatos soproni kutatások,
3. A bizottság megemlékezett az elhunyt Takács Ernő professzorról.

Határozatok: –

A bizottság méltatta az átszervezésben való intézeti részvételt és elismeréssel szolt a Geodéziai és Geofizikai Intézet kutatói potenciáljáról kiemelve az idősebb, nemzetközileg is elismert kutatók és a fiatalabbak kifejezetten eredményes együttműködését. Takács Ernő az MTA Geofizikai Tudományos Bizottságának két cikluson át (1993-99 között) volt az elnöke. A határozatképes (11 fő volt jelen a 19-ből) ülésen a bizottsági tagok titkos szavazással elfogadták, hogy Ábrahám Péter, Satori Gabriella és Tímár Gábor állandó meghívotti státuszt kapjon a bizottságba.

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

A Földtudományi Osztály 2012. évi Tudomány Ünnepe alkalmából tartott „Lemeztektonika: a földtudományok kopernikuszi fordulata” című nagyszerű rendezvényt a Geofizikai Tudományos Bizottság elnöke kezdeményezte és a 2012. november 7-i tudományos ülésen a bizottság kompetenciájába tartozó következő négy előadásra került sor:

- Megnyitó gondolatok - Horváth Ferenc
- Magnetotellurikus litoszférakutatás - Ádám Antal, Novák Attila, Szarka László, Wetztergom Viktor
- Paleomágnesség és a Kárpát-Pannon térség lemeztektónikája - Mártonné Szalay Emőke, Fodor László, Márton Péter
- A Pannon-medence geodinamikája - Horváth Ferenc

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

–

10. A tudományos bizottság díjai:

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

Posgay Károly, a műszaki tudomány doktora Eötvös József-koszorú elismerésben részesült

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

A 2011. november 7-én Miskolcon megtartott Inverziós Ankét előadásanyagai közül több cikk formájában jelent meg az Acta Geodaetica et Geophysica Hungarica 2012-es különszámában (Vol. 47/2). A kiadvány szerkesztőbizottsága és a cikkek szerzői nagy részben a bizottság tagjai voltak.

13. Egyéb:

A korábbi évekhez hasonlóan 2012-ben is nemzetközi konferenciákon előadások tartására, nemzetközi folyóiratokban publikációk megjelentetésére került sor.

Budapest-Miskolc, 2013. február 20.

Horváth Ferenc s. k.
elnök

Pethő Gábor s. k.
titkár

A Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság (GÁKTB) beszámolója
a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A tárgyévben a bizottság elsősorban az albizottságok munkájának koordinálását végezte; a tényleges tudományos tevékenység a szűkebb szakterületeket átfogó albizottságokban zajlott. A bizottság alapvető feladata a geokémia, a mineralógia-petroológia nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása.

2. A tudományos bizottság neve:

Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Demény Attila, az MTA levelező tagja

Titkár: Raucsik Béla PhD

4. A tudományos bizottság létszáma: 24 fő

akadémikus:	6 fő
az MTA doktora:	9 fő
kandidátus:	2 fő
PhD:	7 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 93 fő

akadémikus:	6 fő
az MTA doktora:	13 fő
kandidátus:	22 fő
PhD:	52 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

- Szerves Geokémiai Albizottság
Elnök: Sajgó Csanád, a földtudomány kandidátusa
Titkár: Schubert Félix PhD
- Környezet-geokémiai Albizottság
Elnök: Szendrei Géza, az MTA doktora
Titkár: Gondi Ferenc, a földtudomány kandidátusa
- Nanoásványtani Albizottság
Elnök: Pósfai Mihály, az MTA levelező tagja
Titkár: Kovácsné Kis Viktória PhD
- Archeometriai Albizottság
Elnök: Szakmány György PhD
Titkár: Bajnóczi Bernadett PhD
- Geonómiai és Planetológiai Albizottság
Elnök: Kubovics Imre, a földtudomány doktora

7. A tudományos bizottság ülései:

–

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

2012. április 11., Budapest, MTA Kutatóház
PAGES 2012 előadóülés

A PAGES 2012 konferencia az egyik legjelentősebb rendezvény a hazai negyedidőszaki klímakutatásban. 12 előadás hangzott el többnyire nemzetközi kutatócsoportok munkáinak eredményeiről. Résztvevők száma: 70 fő

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

- Szerves Geokémiai Albizottság

2012. június 12., Budapest, MTA Kutatóház

A tudományos ülésen három szénhidrogén-genetikával és evolúcióval foglalkozó, egy-egy esettanulmányt bemutató előadás hangzott el. Résztvevők száma: 23 fő.

2012. december 13., Budapest, MTA Kutatóház

Az előadóülésen 5 előadás hangzott el változatos témákban (rétegtani fejlődés és szénhidrogén-érés, molekuláris szerves geokémia, szikes talajok szerves anyagának jellemzése, gázpalák gáz-visszatartó képessége, mérési problémák a Rock Eval pirolízis területén). Résztvevők száma: 35 fő.

- Környezetgeokémiai Albizottság

2012. május 14., Budapest, MTA Kutatóház
„A nikkell és a kobalt környezetgeokémiája” ankét

Résztvevők száma: 53 fő. Az ankéton 10 előadás hangzott el a nikkell és a kobalt környezetgeokémiájának analitikai kémiai, ásványtani, kőzettani, talajtani, élelmiszerbiztonsági és környezetegészségügyi vonatkozásairól.

2012. december 5., Budapest, MTA Kutatóház
„A bór bio- és környezetgeokémiája” ankét

Résztvevők száma: 45 fő. Az ankéton 12 előadás hangzott el a bór geokémiai jellemzőiről, analitikai kémiai, archeometriai, kőzettani, talajtani, élelmiszerbiztonsági és orvostudományi alkalmazásairól.

- Nanoásványtani Albizottság

2012. január 20.-21., Balatonfüred
Téli Ásványtudományi Iskola

Résztevők száma: 70 fő. 21 előadás a nanotudományok, az ásványtan és a geokémiai területeiről.

- Archeometriai Albizottság

2012. május 10., Budapest, ELTE Közettan-Geokémiai Tanszék
„Történeti és modern kötőanyag-rendszerek a mikroszkóp alatt: lehetőségek az archeometriában és a napi gyakorlatban” címmel rövidkurzus jellegű továbbképzés

A rövidkurzus előadója Pintér Farkas, a bécsi Szövetségi Műemlékvédelmi Hivatal munkatársa volt. A történeti és modern kötőanyagokról (habarcs, vakolat, beton) szóló előadásokat polarizációs mikroszkópi gyakorlat követte. A résztvevők száma meghaladta a 20 főt.

2012. november 15., Budapest, MTA Kutatóház
„Magyar részvétel a leuveni 39. Nemzetközi Archeometriai Szimpóziumon”

Az ülésen 12 előadás és 5 poszter szerepelt, a résztvevők száma: 63 fő volt.

- Geonómiai és Planetológiai Albizottság

2012. június 5-7., Budapest, MTA Székház
„Workshop on Mars - Connecting Planetary Scientists in Europe (MPSE)”

Az Európai Űrügynökség konferenciája, melyen az albizottság tagjai fő szervezőként vett részt.

Az albizottság az év során három ülést tartott.

10. A tudományos bizottság díjai:

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

–

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

–

13. Egyéb:

A Bizottsághoz tartozó kutatók közül Hetényi Magdolna és Demény Attila a Bolyai Szakértői Kollégiumban vett részt. A Bizottság 7 köztestületi tagság kérelmet támogatott.

Budapest, 2013. február 20.

Demény Attila s. k.
elnök

Raucsik Béla s. k.
titkár

A Meteorológiai Tudományos Bizottság (MTB) beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A Meteorológiai Tudományos Bizottság alapvető feladata a meteorológia nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása.

2. A tudományos bizottság neve:

Meteorológiai Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Haszpra László, MTA doktora

Titkár: Weidinger Tamás, a földrajztudomány kandidátusa

4. A tudományos bizottság létszáma: 21 fő

akadémikus:	4 fő
az MTA doktora:	8 fő
kandidátus:	7 fő
PhD:	2 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 78 fő

akadémikus:	4 fő
az MTA doktora:	15 fő
kandidátus:	24 fő
PhD:	35 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

- Agrometeorológiai Albizottság
Elnök: Anda Angéla, MTA doktora
Titkár: Szalai Sándor, a földrajztudomány kandidátusa
- Éghajlati Albizottság
Elnök: Bartholy Judit, az MTA doktora
Titkár: Lakatos Mónika PhD
- Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság
Elnök: Weidinger Tamás, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Szintai Balázs PhD
- Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság
Elnök: Geresdi István, az MTA doktora
Titkár: Ács Ferenc, PhD
- Légköri Erőforrás Albizottság
Elnök: Tar Károly, a földrajztudomány kandidátusa

Titkár: Wantuchné Dobi Ildikó PhD

7. A tudományos bizottság ülései:

2012. január 30., Budapest, Országos Meteorológiai Szolgálat tanácssterme

Napirend:

1. Beszámoló az Albizottságok megalakulásáról és terveiről
2. A 2012-2014. évi Meteorológiai Tudományos Napok témáinak a meghatározása
3. Tudományos előadás: Okozhatja-e az emberi eredetű vízgőz az éghajlatváltozást? – Megjegyzések Muzsnay Csaba közelmúltban megjelent tanulmányával kapcsolatban (meghívott előadó: Barcza Zoltán)
4. Egyebek

Határozatok: –

2012. június 12., Budapest, Országos Meteorológiai Szolgálat tanácssterme

Napirend:

1. A Föld plazma környezete - Előadó: Wesztergom Viktor, tudományos igazgatóhelyettes, MTA CSFK GGI
2. A 2012-es Meteorológiai Tudományos Napok előkészítése, a tervezett program ismertetése (Geresdi István)
3. Döntés a 2013-as és a 2014-es Meteorológiai Tudományos Napok témájáról a beérkezett albizottsági javaslatok alapján (Weidinger Tamás)
4. Egyebek

Határozatok: –

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

2012. november 22–23., Budapest, MTA Nagyterem
„A légkörfizika és a levegőkémia a modern meteorológiában” –
Meteorológiai Tudományos Napok, tudományos ülés

Szervező a Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság volt, a 18 előadást széleskörű érdeklődés kísérte. A két nap alatt összesen 18 előadás hangzott el. Nyolc előadás volt a légkörfizika és tíz előadás a levegőkémia témaköréből. A meghívottak listája úgy lett összeállítva, hogy minden fontosabb hazai tudományos műhely bemutatkozási lehetőséget kapott. Az MTA Nagytermében tartott előadássorozat első napján 120 felett volt a résztvevők száma, köztük szép számmal egyetemisták és PhD hallgatók. A második nap délelőttjén is nagy érdeklődés mellett (70–90 fő) folytatódott a rendezvény. Az előadók között voltak fiatal kutatók és PhD hallgatók.

2012. március 23., Budapest, OKF földszinti tanácssterem.
„Szélsőséges időjárás és katasztrófavédelem”

A Katasztrófavédelmi Tudományos Tanács rendezvénye az MTA MTB és az ELTE Meteorológiai Tanszék közreműködésével. A hat előadás áttekintette a tématerület időjárási

éghajlati és katasztrófavédelmi vonatkozásait. A rendezvény segítette az MTA MTB és a Katasztrófavédelmi Tudományos Tanács kapcsolatépítését.

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

Az MTA MTB öt albizottsága gazdag tudományos programot valósított meg együttműködve egyetemi tanszékekkel és tudományos társaságokkal. A rendezvények száma 17 volt, ahol az albizottsági tagok mellett részt vettek egyetemi hallgatók és fiatal kutatók is.

- Agrometeorológiai Albizottság

2012 április 12., Budapest, Földmérési és Távérzékelési Intézet

A MTA MTB Agrometeorológiai Albizottság és a Magyar Meteorológiai Társaság Agro- és Biometeorológiai Szakbizottság közös előadó ülése, előadások:

- A parlagfű monitoring - Surek György (osztályvezető, FÖMI)
- A belvíz, az árvíz és az aszály megfigyelése távérzékeléssel - Nádor Gizella (FÖMI)

A parlagfű monitoring nehézségei miatt a távérzékelés szerepe jelentős, s akár döntő is lehet a komoly károkat (egészségügyi kiadások) okozó növény megfigyelésében. A másik előadást Nádor Gizella tartotta a belvíz, az árvíz és az aszály megfigyelésekről. Mivel e természeti csapások a mezőgazdaság legjelentősebb károkozói (a jégesővel és a faggal együtt), ezért a kifejlesztett távérzékelési módszerek alkalmazásának is nagy hatása lehet, különösen, ha figyelembe vesszük a készülő kárenyhítési tevékenységeket.

2012. május 15., Keszthely

A MTA MTB Agrometeorológiai Albizottság és a Pannon Egyetem Georgikon Kar Meteorológia és Vízgazdálkodás Tanszék közös előadó ülése, előadás:

- Víz-visszatartás és tájhasználat-váltás az Ormánságban - Lantos Tamás (agrármérnök, az Ormánsági Alapítvány elnöke)

A rendezvény felkeltette a keszthelyi civil szervezetek érdeklődését is, s a városból szép számú hallgatóság gyűlt össze (Keszthelyi Környezetvédő Egyesület, Táj és Ember Klub), melyet a helybeli hallgatók is megtiszteltek. Eredményként könyveljük el, hogy a részt vevő hallgatók közvetlenül bekapcsolódtak az Ormánságban folyó vízháztartási megfigyelésekbe, s élő munkakapcsolatok alakultak (szakdolgozatok, s egy hallgató közülük a témából PhD felvételre készül).

2012. július 30., Keszthely, a PE GK tanyakeresztli Agrometeorológiai Kutatóállomása

A MTA MTB Agrometeorológiai Albizottság és a Pannon Egyetem Georgikon Kar Meteorológia és Vízgazdálkodás Tanszék közös előadó ülése, bemutató az Agrometeorológiai állomás kísérleti munkájáról. A tájékoztatást tartotta: Soós Gábor (tanszéki mérnök).

A bemutatóra az apropót a marcali Önkormányzat látogatása adta, mely lehetőséget kibővítettük a helyi, illetve a közeli érdeklődők fogadásával. Az agrometeorológiai vonatkozások mellett a meteorológiai állomás működését, az adatgyűjtés-továbbítás fázisait is bemutattuk. A helyszín Keszthelyen, a Tanyakereszten volt. Itt is öröndetes volt a fiatalok, általános iskolás és középiskolás diákok érdeklődése.

2012. december 4., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Agrometeorológiai Albizottság és a Magyar Meteorológiai Társaság Agro- és Biometeorológiai Szakbizottság közös előadó ülése, három előadás volt az éghajlatváltozás halakra gyakorolt hatásairól. Először a Halászati és Öntözési Kutató Intézet (Szarvas) szakértői beszéltek az éghajlatváltozásról az agráriumban, konkrétan a halászatban, az öntözésben és a rizstermesztésben. Utána a Szent István Egyetem Halgazdálkodási Tanszékének munkatársai ismertették az éghajlatváltozás várt és már bizonyított hatásait a halakra, amit a hévízi törpenövésű magyar vadponty példáján szemléltettek. Végezetül, gyakorlati példaként a Balatoni Halgazdaság munkatársai egy üzem tevékenységén keresztül szemléltették az éghajlatváltozás hatásait.

- Éghajlati Albizottság

2012. január 19., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Éghajlati Albizottság alakuló ülése, az Albizottság programjának kialakítása, témajavaslat a Meteorológiai Tudományos Napokra.

Napirend:

1. Köszöntés.
2. A munkabizottság újjáalakítása, bemutatkozás, javaslatok további résztvevők felkérésére.
3. Beszámoló az előző ciklus fontosabb eseményeiről.
4. Beszámoló az MTB 2011. december 9-i üléséről.
5. A Meteorológiai Tudományos Napok eddigi témáinak áttekintése, esetleges javaslat Meteorológiai Tudományos Napok témájára az elkövetkező 3 évben (Múlt, jelen, jövő).
6. További tervek: rendezvények.
7. Egyebek.

Határozatok: –

2012. május 23., Budapest, ELTE légymányosi épülete

A MTA MTB Éghajlati, illetve Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság és az ELTE Meteorológiai Tanszék közös előadóülése, az elhangzott előadás:

- Modeling climatic hazards using ECHAM5 model - Albert Ruman (Republic Hydrometeorological Service of Serbia)
- Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

2012. február 24., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság alakuló ülése. A munkabizottság összetételének és programjának megvitatása mellett két szakmai előadás hangzott el:

- Mire használható a numerikus modell előrejelzésekben rejlő bizonytalanságok ismerete? Az ALADIN modell vizsgálata – Bölöni Gergely (OMSZ)
- Légeköri áramlások numerikus szimulációja általános célú áramlástani megoldók segítségével - Balogh Miklós (BME)

2012. április 13., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság előadóülése, az elhangzott előadás:

- Weather forecasts for the general public - Jørn Kristiansen (Norvég Meteorológiai Intézet)

2012. május 17., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság és az MMT Légekördinamikai Szakosztály közös előadó ülése, az elhangzott előadás:

- Az AROME nem-hidrosztatikus időjárás előrejelző modell fizikai parametrizációi - Szintai Balázs és Kullmann László (OMSZ)

2012. május 31., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság előadó ülése, az elhangzott előadás:

- Global Systems Division, Earth System Research Laboratory National Oceanic and Atmospheric Administration (A NOAA Lokális Skálájú Numerikus Adatasszimilációs és Előrejelzési Rendszere (LAPS)) - Tóth Zoltán, Steve Albers és Yuanfu Xie

2012. december 11., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság előadó ülése, az elhangzott előadások:

- Overview of the NWP system at Meteo-France and perspectives for the physical parameterization, - Eric Bazile (Meteo-France, Toulouse, Franciaország)
- Overview of current developments in the AROME-France convective scale operational model - Yann Seity (Meteo-France, Toulouse, Franciaország)

A 2013-as év legfontosabb feladata a Meteorológiai Tudományos Napok megszervezése lesz (2013. november 21–22. MTA Nagyterem). A rendezvény témáját „Veszélyes időjárási folyamatok és társadalmi hatásuk” és tematikáját egyhangúan elfogadta az MTA MTB 2013. január 29-i ülésén. A tervek között szerepelnek további előadó ülések. A testület törekszik fiatal hazai kutatók bevonására a munkába, illetve az OMSZ és az egyetemi szféra külföldi vendégeinek is lehetőséget biztosítunk szakmai előadások tartására.

- Légekörfizikai és Levegőkémiai Albizottság

2012. szeptember 22., Pécs, PTE

A MTA MTB Légekörfizikai és Levegőkémiai Albizottság előadó ülése, elhangzott előadások:

- High resolution simulations of seasonal snowfall in the Rocky Mountains and some implications of climate change - Roy Rasmussen (NCAR, Deputy Director TIIMES)
- Numerical simulation of mesoscale processes, present and future - Gregory Thompson (NCAR/UCAR)

2012-ben az Albizottság legfontosabb feladata a 38. Meteorológiai Tudományos Napok megszervezése volt. A 2013-as évre vonatkozó terv: előadó ülések szervezése az Albizottsághoz tartozó PhD hallgató számára – a készülő doktori munkák bemutatása.

- Léggöri Erőforrás Albizottság

2012. január 30., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Léggöri Erőforrás Albizottság alakuló ülés. Az albizottság vezetőségének megválasztása, a hároméves program összeállítása után elhangzott előadások:

- A megújuló energiák és a klímaváltozás kölcsönhatásai - Mika János (Eszterházy Károly Főiskola Földrajz Tanszék, Eger)

2012. március 6., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Léggöri Erőforrás Albizottság és az MMT Nap- és Szélergia Szakosztályának előadó ülése, elhangzott előadások:

- Globálsugárzás adatok megbízhatóságának vizsgálata, „Dimming or brightening?” - Nagy Zoltán (OMSZ)
- A fotovillamos napenergia-hasznosítás helyzetképe - Pálffy Miklós (Solart-System Kft.)

2012. április 18., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Léggöri Erőforrás Albizottság, a Magyar Szélergia Társaság és az MMT Nap- és Szélergia Szakosztályának előadó ülése, az elhangzott előadások:

- A szélergia hasznosítás reális lehetősége Magyarországon - Tar Károly (Nyíregyházi Főiskola)
- A szélergia hasznosítás helyzete nemzetközi kitekintéssel - Bíróné Kircsi Andrea (Debreceni Egyetem, Meteorológiai Tanszék) és Tóth Péter (Széchenyi István Egyetem, Környezetmérnöki Tanszék, Győr)
- A hazai szélerklima regionális tendenciái a szélergia hasznosítás tükrében - Bartholy Judit (ELTE Meteorológiai Tanszék), Péliné Németh Csilla és Radics Kornélia (MH GEOSZ)
- Szélergetikai becslések mérési adatok és modellszámítások alapján - Gyöngyösi András Zénó, Weidinger Tamás, Gertner Orsolya (ELTE Meteorológiai Tanszék) és Bánfalvi Károly (Netpoint Bt.)
- A szélergia integrálása a hálózatba - Kádár Péter (Óbudai Egyetem, Villamosenergetikai Intézet)

2012. május 23., Eger

A MTA MTB Léggöri Erőforrás Albizottság és az MMT Nap- és Szélergia Szakosztályának előadó ülése, az elhangzott előadások:

- A Rubires program tapasztalatai az egeri kistérségben - Patkós Csaba (Eszterházy Károly Főiskola Földrajz Tanszék, Eger)
- A Nap- és szélergia hasznosítás társadalmi beágyazottsága a Hernád-völgyben - Tóth Tamás és Kapocska László (Debreceni Egyetem)
- Szemelvények a „VISION 2040 Hungary” fenntartható energia-forгатókönyv társadalomtudományi összefüggéseiből - Munkácsy Béla (ELTE Környezet- és Tájföldrajzi Tanszék)

- A nemzeti energia stratégia környezeti és fenntarthatósági értékelése - Pálvölgyi Tamás (BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Környezet-gazdaságtan Tanszék)

2012. április 18., Budapest, OMSZ

A MTA MTB Léggöri Erőforrás Albizottság és az MMT Nap- és Szélergia Szakosztályának előadó ülése, az elhangzott előadás:

- A vízenergia hasznosításának helyzete és lehetőségei Magyarországon - Ötvös Pál (Tiszavíz Vízerőmű Kft.)

Az év folyamán öt tematikus előadó ülés keretében tizenhárom színvonalas előadás adott áttekintést a napenergia, a szélergia és a vízenergia hasznosításáról, az aktuális kutatási eredményekről, továbbá társadalmi hatásokról és a klímaváltozással kapcsolatos összefüggéseikről. Az előadók számos megfontolandó javaslatot is felvetettek az Albizottság számára. Egyebek közt az oktatási és demonstrációs rendszerek fejlesztésébe lehetne hasznos szerepe. Felvetődött, hogy a bioenergia éghajlati feltételeivel szintén érdemes lenne foglalkozni. Célszerű lenne áttekinteni a napenergia témakörben a PV (fotovillamos) fejlesztések nagyarányú növekedéséhez kapcsolódó meteorológiai feladatokat is. A hallgatóság létszáma 20 és 50 fő között változott az egyes rendezvényeken. A résztvevők között jelentős arányban voltak nem meteorológus szakemberek. Minden meghívó felkerült az MTB és MMT honlapokra, az előadások az MMT honlapján érhetők el (<http://www.mettars.hu/rendezvenyek/eloadasok/>).

2013-as tervek: az előadó ülések mellett két tervezett rendezvény szerepel:

- Első Magyar Energiameeteorológiai Nap,
- III. Környezet és energia konferencia (Debrecen, közös rendezvény a DAB Megújuló Energetikai Munkabizottságával).

10. A tudományos bizottság díjai:

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

- Haszpra László – társszerzőkkel megosztva: Norbert Gerbier-MUMM International Award, WMO 2012 (<http://qcpages.qc.cuny.edu/~cyi/award.htm>).
- Haszpra László – Magyar Meteorológiai Társaság szakirodalmi nívódíja az „Atmospheric Greenhouse Gases: The Hungarian Perspective. Springer, 2011, 393 old.” című könyv szerkesztéséért.
- Horváth László – Magyar Érdemrend Lovagkereszt (Magyarország köztársasági elnöke).
- Weidinger Tamás – Steiner Lajos Emlékérem, Magyar Meteorológiai Társaság.
- Barcza Zoltán – társszerzőkkel megosztva: Norbert Gerbier-MUMM International Award, WMO 2012 (<http://qcpages.qc.cuny.edu/~cyi/award.htm>).
- Koppány György – Hegyfoki Kabos Emlékérem, Magyar Meteorológiai Társaság.
- Mészáros Róbert – Pro Meteorológia Emlékérem, Vidékfejlesztési Minisztérium.
- Varga Zoltán – Berény Dénes Emlékdíj, Magyar Meteorológiai Társaság.

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

- Bartholy J., Bozó L. és Haszpra L. (szerk.), 2011: Klímaváltozás – 2011. Klímaszcenáriók a Kárpát-medence térségére. Magyar Tudományos Akadémia és az ELTE Meteorológiai Tanszéke, Fólium Nyomda, 281 oldal.
- Anda, A. and Szalai, S. (guest editors), 2012: Recent Challenges in Agrometeorology in Hungary. Special Issue. Időjárás 116, Vol. 3, 173–236.
- A Meteorológiai Tudományos Napok előadásai megtalálhatók az MTB honlapján (<http://mtb.met.hu>) Ugyanitt az MTA MTB rendezvényeiről is tájékozódhatnak.

13. Egyéb:

–

Budapest, 2013. február 20.

Haszpra László s. k.
elnök

Weidinger Tamás s. k.
titkár

A Paleontológiai Tudományos Bizottság (PTB) beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A Paleontológiai Tudományos Bizottság alapvető feladata az őslénytan nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása.

2. A tudományos bizottság neve:

Paleontológiai Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Hably Lilla, az MTA doktora

Titkár: Erdei Boglárka PhD

4. A tudományos bizottság létszáma: 18 fő

akadémikus:	2 fő
az MTA doktora:	7 fő
kandidátus:	3 fő
PhD	6 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 44 fő

akadémikus:	2 fő
az MTA doktora:	12 fő
kandidátus:	9 fő
PhD	21 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

–

7. A tudományos bizottság ülései:

2012. május 04., Budapest, Magyar Természettudományi Múzeum, Növénytár

Napirend:

1. Bókáné Barbacka Mária: A mecseki liász flóra és őskörnyezeti rekonstrukciója.
2. Bejelentés a Földtudományi Doktori Bizottság által indítványozott, a doktori követelmények változtatásáról szóló javaslatról, hozzászólások és kérdések
3. Javaslat Eötvös József-Koszorú elnyerésére (Báldiné Beke Mária)
4. Az MTA Köztestületi Publikációs Adattárának (MTA KPA) működésével kapcsolatos vélemények áttekintése, hozzászólások
5. Javaslatétel Széchenyi-díjra, hozzászólások

Határozatok: –

2012. December 13., Budapest, Magyar Természettudományi Múzeum, Növénytár

Napirend:

1. Dulai Alfréd: Nem a méret a lényeg: lehetőségek a mikromorf brachiopodák kutatásában.
2. Tájékoztatás a bizottság tevékenységéről és a 10. osztály főbb eseményeiről az elmúlt félévben
3. Javaslatétel Akadémiai Aranyéremre és Akadémiai Díjra a 2013 évre (Géczy Barnabás, Galács András); a jelöléseket az osztály elfogadta
4. Tájékoztatás az MTA Doktora cím várható követelményeiről és a követelményrendszer kialakításáról, hozzászólások, kérdések
5. Egyebek, hírek, változások bejelentése

Határozatok: –

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

A rendezvények a 10. osztállyal közösen, más tudományos bizottságok részvételével voltak.

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

A bizottság az alakulóülésen úgy határozott, hogy nem hoz létre állandó albizottságokat, sem állandó munkacsoportokat.

10. A tudományos bizottság díjai:

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

- Magyar Imre - Koch Antal Emlékérmét kapott (Magyar Földtani Társulat),
- Hír János - Széchenyi Ferenc Díjban részesült (EMMI).

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

–

13. Egyéb:

- Hably Lilla, egyetemi tanári kinevezés,
- Kázmér Miklós, egyetemi tanári kinevezés,
- Ósi Attila Lendület programot nyert,
- Magyar Enikő Humboldt ösztöndíjat nyert,

- A Nature is beszámolt egy az Ósi Attila közreműködésével megjelent cikkről: Makádi L, Caldwell MW, Ósi A (2012) The First Freshwater Mosasauroid (Upper Cretaceous, Hungary) and a New Clade of Basal Mosasauroids. PLoSONE 7(12): e51781. doi:10.1371/journal.pone.0051781. A munka beszámol az első édesvízi mosasauroid, a Pannonia-saurus inexpectatus felfedezéséről és evolúciós jelentőségéről.

- megjelent munkák:
 - Kordos László és Pazonyi Piroska: A magyar Arvicolinae típusok katalógusa .- GeoLitera kiadó, Szeged

- Főzy István & Sente István (2012): Ósmaradványok – a Kárpát-Pannon térség kövületei. - GeoLitera kiadó, Szeged

Budapest, 2013. február 20.

Hably Lilla s. k.
elnök

Erdei Boglárka s. k.
titkár

A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság (TáTB) beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság alapvető feladata a társadalomföldrajz nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása.

2. A tudományos bizottság neve:

Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Kovács Zoltán, az MTA doktora

Titkár: Nagy Gábor, a földrajztudomány kandidátusa

4. A tudományos bizottság létszáma: 22 fő

akadémikus:	2 fő
az MTA doktora:	9 fő
kandidátus:	5 fő
PhD:	5 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztestületi tagok létszáma: 147 fő

akadémikus:	3 fő
az MTA doktora:	17 fő
kandidátus:	28 fő
PhD:	99 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

- Oktatási Albizottság
Elnök: Horváth Gergely, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Pajtókné Tari Ilona PhD
- Politikai Földrajzi Albizottság
Elnök: Pap Norbert PhD
Titkár: Gulyás László PhD
- Településföldrajzi Albizottság
Elnök: Csapó Tamás, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Bajmócy Péter PhD
- Turizmusföldrajzi Albizottság
Elnök: Aubert Antal, a földrajztudomány kandidátusa
Alelnök: Dávid Lóránt, PhD
Titkár: Michalkó Gábor, az MTA doktora

7. A tudományos bizottság ülései:

2012. március 5., Szeged

Tudományos ülészak Dr. Mészáros Rezső akadémikus 70. születésnapja alkalmából.

Napirend:

A tudományos ülésen az alábbi előadások hangzottak el, a kb. 100 fő meghívott előtt:

- Timár Judit: Identitásválság vagy fordulat a társadalomföldrajzban?
- Kocsis Károly: A területi autonómiák és földrajzi hátterük a Kárpát-medencében, 1920 előtt
- Lengyel Imre: A gazdasági terek újjászerveződése
- Süli-Zakar István: A magyarországi cigány népesség integrációjának szociálgeográfiai kérdései Tiszavasvári példáján
- Csapó Tamás: Veszprém településmorfológiája
- Dövényi Zoltán: Makó 1942-ben

Határozatok: –

2012. június 12., Budapest, Nádor u. 7. 29-es tárgyaló.

Napirend:

1. A nagydoktori kritériumrendszer átalakítása (Kovács Zoltán);
2. A közelmúltbeli nagydoktori pályázatok tapasztalatai (Kocsis Károly);
3. A földrajztanárképzés új rendszere (Horváth Gergely az Oktatási Albizottság Elnöke)
4. Egyebek.

Kovács Zoltán bevezetőjében bemutatta a tervezett változásokat a követelményrendszerben, egyúttal hangsúlyozta, a társadalomföldrajz számai emelkedtek, mert az impaktfaktor kiesett a mérőszámok közül. Emlékeztette a közös bizottság tagjait, hogy a táblázatokban megjelenő értékek csak a minimum szintnek tekinthetők. Aki ezeket a mutatókat nem tudja teljesíteni, az ne is próbálkozzon nagydoktori pályázattal, de minden aspiráns legyen tisztában azzal, hogy a táblázatból 25-30 pontot kell produkálni a sikeres habituszvizsgálathoz. A vita során konszenzus alakult ki abban, hogy az aspiránsok számára komoly nehézséget jelent, hogy állandóan változik a követelményrendszer. A többszöri átalakítás után a legfontosabb az lenne, hogy a rendszer végre hosszútávon kiszámítható legyen. A két bizottság előremutatónak tekintette, a Társadalomföldrajzi Bizottság eddigi gyakorlatát, hogy előzetes szűrést végzett a beadni kívánt pályázatok között.

Horváth Gergely, az Oktatási Albizottság elnöke bevezetőjében pontokba szedve összegezte a struktúrában bekövetkező/várható változásokat. A jelenlévők egyetértettek abban, hogy a földrajz esetében nincs túl sok értelme a két különböző kimenetnek; valamint, a tanárképzés koncepciójában fontos egységes álláspontot képviselnünk (legalább komplex bizottsági szinten).

Határozatok: –

2012. szeptember 6., Szeged

Napirend:

1. A 10. osztály által tudományos jellegűnek tekintett folyóiratok listája, különös tekintettel a társadalom-földrajzi folyóiratokra (előterjesztő: Kovács Zoltán, elnök);
2. A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottsághoz beérkezett köztestületi tagfelvételi kérelmek elbírálása (Czirfusz Márton, Kőszegi Margit, Malatyinszki Szilárd, Szigethy Emma) (előterjesztő: Nagy Gábor, titkár);
3. Az Akadémia Adattár (AAT) aktualizálása és az új e-választás rendszere (előterjesztő: Kovács Zoltán, elnök);
4. Egyebek.

Kovács Zoltán elnök bemutatta a 10. osztály által tudományosnak elismert periodikák listáját, jelezve, hogy az, jelen formájában egy nagyon korai, az MTMT munkatársainak gyűjtésén alapuló változat, melyen a tavalyi évben felállt ötfős eseti bizottság sok ponton változtatott, szűrte a kevésbé értékes elemeket és javaslatokat tett új folyóiratok listába vételére. E munka eredménye egyáltalán nem tükröződik vissza a most közreadott listában.

A vitában egyetértésre jutottak abban, hogy e listák, illetve az MTMT-be feltöltött publikációk lesznek (vagy máris azok) a nagydoktori minősítés alapjai, de ez alapján történik az egyetemi tanári pályázatok értékelése is, ezért fontos, hogy jelezzék a megkapott listával kapcsolatos észrevételeket és folyamatosan aktualizálják a listát. Problémaként merült viszont fel, hogy az osztály által tudományosan kiemeltnek tekintett folyóiratok listája semmilyen formában nem látszik a 30 oldalas anyagban. Nem lehet tudni, hogy milyen formában bővíthető, esetleg szűkíthető a jövőben a most kiadott lista. A Bizottság tagjai kiemelték, hogy az impaktos és SCOPUS-os folyóiratok kiemelése sem látható a listán, pedig ez külön kérés volt a Bizottságok felé.

A 2. napirendi pont keretében került sor Czirfusz Márton, Kőszegi Margit, Malatyinszki Szilárd, valamint Szigethy Emma köztestületi felvételi kérelmének elbírálására. A Bizottság tagjai közül 12-en voltak jelen az ülésen, tehát a határozatképesség biztosított volt. Elsőként a titkár ismertette a jelöltek tudományos életrajzát, majd a jelenlévők kiegészítő információinak meghallgatása után került sor a titkos szavazásra. A szavazatok összesítése után Nagy Gábor titkár ismertette a szavazás eredményét. Ennek értelmében a Bizottság Czirfusz Márton, Kőszegi Margitot és Malatyinszki Szilárdot 12 igen szavazattal, Szigethy Emmát 11 igen és 1 nem szavazattal javasolja a köztestületi tagok sorába felvenni.

A 3. napirendi ponthoz kapcsolódóan Kovács Zoltán elnök ismertette az MTA elnöke által felkínált lehetőséget, hogy a Bizottság tagjai, ill. köztestületi tagjaink számára az Akadémiai Adattárhoz szükséges jelszó újbóli lekérésére kapunk lehetőséget, aki szükségét érzi, éljen a lehetőséggel. Az AAT személyes adatlap korrekcióját viszont minden tag legyen kedves önmaga elvégezni. 2012 őszétől indul az MTA nem akadémikus közgyűlési doktor képviselőinek választása. A címtár aktualizálása azért is szükséges, hogy minél több köztestületi tagunk szavazhasson, ezért a titkár megkérte a Bizottság tagjait, hogy segítsenek a lista javításában.

Az Egyebek napirendi pontban a Bizottság elnöke jelezte, hogy Benedek Józsefet (Babes-Bolyai Egyetem, Kolozsvár), az MTA külső tagját a Társadalom-földrajzi Bizottság tagjai sorába kooptálja.

Határozatok: –

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

2012. szeptember 5-7., Szeged
VI. Magyar Földrajzi Konferencia – „Kockázat - Konfliktus - Kihívás”

23 tudományos szekcióban 8 PhD szekcióban összesen 300-nál több előadás hangzott el a három nap folyamán. 2 poszter szekcióban több mint 40 prezentáció került bemutatásra, emellett újdonságként 4 műhelyvitára is sor került, egyenként 35-40 fős hallgatóság előtt. A rendezvény a hazai földrajzos társadalom legnagyobb seregszemléje, melyet 2012-ben hatodik alkalommal rendeztek meg, minden eddiginél nagyobb részvétel és érdeklődés mellett. A konferencián minden hazai és néhány határon túli földrajzi műhely is képviseltette magát, így erősítette a Kárpát-medencei földrajzos közösség összetartozását.

2012. november 9., Budapest, ELTE
„A magyar lét geográfusa – 125 éve született Fodor Ferenc”

A Bizottság tagjai közül többen, a Társadalom-földrajzi köztisztületi tagok közül pedig számosan vettek részt és adtak elő az emlékkonferencián. A vitával záródó ülésen mintegy 45 fő vett részt.

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

- Oktatási Albizottság

2012. február 10., Budapest, ELTE TTK Dékáni tanácssterme

Napirend:

1. A formálódó új típusú tanárképzés előkészületeinek jegyében meghívott vendégünk, Csépe Valéria akadémikus, az MTA főtitkárhelyettese előadása A pszichológia helye és szerepe a természettudomány oktatási módszereiben – a tanári tudás jelene és jövője címmel. Az előadást követően akadémikus asszony szívesen válaszol a felmerülő kérdésekre.
2. Az új Nemzeti alaptantervvel kapcsolatban felmerült aggályok megvitatása.
3. Az új földrajztanárképzés tervezett képzési és kimeneti követelményeinek megvitatása.
4. Az albizottság 2012. évi munkatervének megvitatása.

Határozatok: –

2012. március 9., Miskolc
„Mi sarjad a természetrajz nyomán?”

Napirend:

Az élettelen természet tanítása a XXI. század magyar közoktatásában és tanárképzésében című Közoktatási Fórum, Miskolci Egyetem, A/1 épület, VIII. előadó (1. emelet 115-116)

Határozatok: –

2012. szeptember 20., Budapest

Napirend:

1. Az új típusú tanárképzés bevezetésével kapcsolatos feladatok (szükség esetén ajánlások, állásfoglalások meghozása).
2. Egyebek.

Határozatok: –

2012. november 22., Eger
„Alkalmazható tudást adó tanárképzést építünk” vitaülés

Napirend:

A vitaülésen az ország valamennyi földrajzi képzést nyújtó felsőoktatási intézményéből érkeztek résztvevők, összesen kb. 40 fő. Az ülés résztvevői megvitatták a földrajztanárképzés mintatantervének lehetséges változatait, a helyi sajátosságok nyújtotta lehetőségeket.

Határozatok: –

- Politikai Földrajzi Albizottság

2012. március. 22., Pécs
Tisztújítás

Napirend:

Határozatok: –

2012. október 5., Kaposvár
VI. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl.

Napirend:

Politikai földrajzi szekcióval, Pannon Egyetem, Kaposvár.

Határozatok: –

2012. november 14-15., Pécs
VIII. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia – „Kisebbség – Kisebbségpolitika – Geopolitika”

Napirend:

PTE TTK Földrajzi Intézet, Pécs.

Határozatok: –

2012. december 7., Szeged
V. Régiótörténeti Kutatások Konferencia. Fókuszban: Horvátország és Fiume.

Napirend:

SZTE ÉVK, Szeged.

Határozatok: –

- Településföldrajzi Albizottság

2012. április 19-20., Bük, Városi Művelődési Ház
IX. Településföldrajzi Konferencia

Napirend:

A plenáris ülésen elhangzott 6 előadást követően két szekcióülésre került sor, 8-8 előadással, a szuburbanizáció témaköréhez kapcsolódva. A konferencia legkiválóbb előadásai megjelennek a Településföldrajzi Tanulmányok 2012/2 és 2013/1 számaiban.

Határozatok: –

- Turizmusföldrajzi Albizottság

2012. október 11-12., Pécs, PTE TTK Földrajzi Intézet
V. Országos Turisztikai Konferencia „Turizmusfejlesztés a Duna régióban”

Napirend:

Határozatok: –

10. A tudományos bizottság díjai:

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

A bizottság tagjai sorából Frisnyák Sándort a Magyar Földrajzi Társaság tudományos életműve elismeréseként a Teleki Sámuel-éremmel tüntette ki 2012-ben.

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

Megjelent: Mediterrán és Balkán Fórum 15. és 16. száma.
Településföldrajzi Tanulmányok 2012/1. és 2. száma.

13. Egyéb:

Szakértői állásfoglalás a KSH részére a településsoros turizmusstatisztikai adatok érzékenységéről.

Budapest, 2013. február 20.

Kovács Zoltán s. k.
elnök

Nagy Gábor s. k.
titkár

A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság (TeTB) beszámolója a 2012. évről

1. A tudományos bizottság 2012. évi tevékenysége:

A bizottság alapvető feladata a természetföldrajz nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása. 2012-ben a munka bizottsági és albizottsági szinten folyt. A Természetföldrajzi Bizottság munkája üléseken történt, az albizottságok a munkát ülések, illetve terepbejárásokon végezték. Bizottsági, illetve albizottsági összefogással konferenciák lebonyolítására, valamint kiadványok megjelentetésére, illetve azok elkészítésére, valamint előkészítésére került sor.

2. A tudományos bizottság neve:

Természetföldrajzi Tudományos Bizottság

3. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Veress Márton, az MTA doktora

Elnökhelyettes: Mezősi Gábor, a földrajztudomány doktora

Titkár: Nagyváradai László PhD

4. A tudományos bizottság létszáma: 21 fő

akadémikus:	2 fő
az MTA doktora:	8 fő
kandidátus:	3 fő
PhD:	8 fő

5. A tudományos bizottsághoz tartozó köztisztületi tagok létszáma: 99 fő

akadémikus:	2 fő
az MTA doktora:	21 fő
kandidátus:	14 fő
PhD:	62 fő

6. A tudományos bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

- Geoinformatikai Albizottság
Elnök: Szabó Szilárd, PhD
Titkár: Telbisz Tamás, PhD
- Geomorfológiai Albizottság
Elnök: Kis Éva, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Kiss Tímea, PhD
- Tájföldrajzi Albizottság
Elnök: Lóczy Dénes, a földrajztudomány kandidátusa

Titkár: Szilassi Péter, PhD

- Oktatási Albizottság
Elnök: Horváth Gergely, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Pajtókné Tari Ilona, PhD

7. A tudományos bizottság ülései:

2012. május 29.

Napirend:

1. A bizottság hároméves munkatervének megbeszélése.
2. Az albizottságok beszámolóí.
3. Titkári beszámoló az sikeresen és eredményesen lezajlott e-szavazás eredményéről
4. Lóczy Dénes távolléte miatt későbbi időpontra halasztva.
5. A földrajz helyzetének megvitatása a június 12-én megrendezésre kerülő együttes ülésre napolva.
6. Tudománymetriai kérdések az akadémiai doktori fokozat megszerzéséhez.

Határozatok: –

2012. szeptember 6., Szeged

Napirend:

1. Kerekasztal beszélgetés a földrajz helyzetéről.
2. Tájékoztató az IAG tevékenységéről
3. Rövid beszámoló az új tagfelvételtől
4. Egyebek

Határozatok: –

2012. június 12., Budapest

(A Természetföldrajzi TB és Társadalom-földrajzi Bizottság TB együttes ülése)

Napirend:

1. Az MTA doktori habitusvizsgálat
2. A földrajztanítás helyzete

Határozatok: –

8. A tudományos bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

- VI. Magyar Földrajzi Konferencia, Szeged, 2012. szeptember 5-7.

Több szekcióban zajlottak az előadások. Az ország geográfus társadalmát megmozgató rendezvény volt.

- Karsztfejlődés Konferencia, Szombathely

Több szekcióban zajlottak az előadások. A konferencián a hazai és határon túli karszttal foglalkozó szakemberek vettek részt. A konferencia egy napos terepbejárással egészült ki.

9. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

- Tájföldrajzi Albizottság

2012. május 4., Szeged

Napirend:

Az albizottság délelőtti ülésezett, majd délután Szeged környékén tanulmányút lebonyolítására került sor.

Határozatok: –

- Geomorfológiai Albizottság

2012. szeptember 28., Szeged

Napirend:

A Maros és a Tisza folyók felszínformálását tanulmányozták terepbejáráson.

Határozatok: –

- Oktatási Albizottság

2012. február 10., Budapest

Napirend:

A bizottság alakuló értekezlete, amelyen Csépe Valéria, az MTA főtitkárhelyettese tartott előadást.

Határozatok: –

2012. szeptember 20., Szeged

Napirend:

Vita és tájékoztatás a KKK-ról

Határozatok: –

2012. november 22., Eger

Napirend:

Kerekasztal beszélgetés a tanárképzésről

Határozatok: –

10. A tudományos bizottság díjai (2012. évi díjak, nyertesek):

–

11. A tudományos bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

Az Akadémiai Kiadó 2012. évi Nívódíjára az osztály **Mezősi Gábor**, a földrajztudomány doktora „*Magyarország természetföldrajza*” című munkáját (Akadémiai Kiadó, 2011.) javasolta, a díjátadó ünnepségre 2012. november 7-én az Akadémiai Könyvtárban került sor.

12. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

- Megjelent az „Általános természeti földrajz” (szerk. Gábris Gy. - Szabó S.) – Eötvös Kiadó, Budapest
- Megjelenés alatt van: Geomorphological Impacts of Extrem Weather (szerk. Lóczy D.) – Springer Kiadó
- Előkészületi munkái folynak:
 - Geomorphological Landscapes of Hungary (szerk. Lóczy D.) – Springer
 - Covered Karst (írja Veress M.)
 - Természetföldrajzi Enciklopédia (szerk. Gábris Gy. - Veress M.)

13. Egyéb:

–

Budapest, 2013. február 20.

Veress Márton s. k.
elnök

Nagyvárad László s. k.
titkár

A Földtudományi Doktori Bizottság (FDB) beszámolója a 2012. évről

1. A bizottság 2012. évi tevékenysége:

A Földtudományi Bizottság ellátja mindazon feladatokat, amelyekkel az osztály (az MTA Doktori Szabályzata 17. § (5) bekezdésében leírtak alapján) megbízta. Ezek közül különösen

- az osztályelnök kijelölése alapján ellátja az MTA Doktori Szabályzata 17. § (2) bekezdésében leírt feladatokat, és gyakorolja az ehhez fűződő jogokat. Így feladata a doktori eljárásban az osztály hatáskörébe tartozó előterjesztés előkészítése, előzetes megvitatása, és megküldése az osztálynak;
- a földtudományok inter-, és multidiszciplináris tudományos kérdéseinek figyelemmel kísérése, ilyen tudományos rendezvények (pl. közgyűlési osztályülések, stb.) kezdeményezése és szervezése.

A 2011. év végén újjáalakult Földtudományi Doktori Bizottság 2012. első felében kialakította működésével kapcsolatos ügyrendjét. A Bizottság 2012-ben lebonyolított 2 ülésen összesen 8 doktori ügyben foglalt állást, és hozott határozatot.

2. A bizottság neve:

Földtudományi Doktori Bizottság

3. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Pálfy József, az MTA doktora

Titkár: Szűcs Péter, az MTA doktora (2012. 04-ig Budai Tamás, az MTA doktora)

4. A bizottság létszáma: 18 fő

akadémikus: 4 fő
az MTA doktora: 14 fő

5. A bizottság ülései:

2012. április 12., Budapest, MTA 1051 Budapest, Nádor u. 7. II. emelet, 237. tárgyaló

Napirend:

1. Aubert Antal doktori ügye
2. Lóczy Dénes doktori ügye
3. Satori Gabriella doktori ügye
4. Tésits Róbert doktori ügye
5. Török Ákos doktori ügye
6. A Földtudományi Doktori Bizottság új titkárának megválasztása

Határozatok:

1. Aubert Antal doktori eljárás megindításának támogatása, 81,4%
2. Lóczy Dénes doktori eljárás megindításának támogatása, 93,8%

3. Satori Gabriella doktori eljárás megindításának támogatása, 985%
4. Tésits Róbert doktori eljárás megindításának nem támogatása, 45,7%
5. Török Ákos doktori eljárás megindításának támogatása, 100%
6. Szűcs Péter tagot a Földtudományi Doktori Bizottság új titkárnak megválasztották, 100%

2012. május 31., Budapest, MTA 1051 Budapest, Nádor u. 7. II. emelet, 237. tárgyaló

Napirend:

1. Makra László doktori ügye
2. Pécskay Zoltán Csaba doktori ügye
3. Tiner Tibor doktori ügye
4. A Földtudományi Doktori Bizottság ügyrendjének elfogadása

Határozatok:

1. Makra László doktori eljárás megindításának támogatása, 70,9%
2. Pécskay Zoltán Csaba doktori eljárás megindításának nem támogatása, 65,5%
3. Tiner Tibor doktori eljárás megindításának támogatása, 76,7%
4. A Földtudományi Doktori Bizottság ügyrendjének elfogadása, 100%

Budapest-Miskolc, 2013. február 20.

Pálfy József s. k.
elnök

Szűcs Péter. k.
titkár

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság (HOÁB) beszámolója a 2012. évről

1. A bizottság 2012. évi tevékenysége:

A bizottság alapvető feladata a hidrológia nemzetközi és hazai tevékenységének, fejlődésének folyamatos áttekintése, továbbá ennek alapján a lényeges szakmai problémák felvetése, megvitatása, esetenként állásfoglalások kialakítása.

2. A bizottság neve:

Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság

3. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Szilágyi József, MTA doktora (10. osztály)

Elnökhelyettes: Vágás István, a műszaki tudomány doktora (6. osztály)

Titkár: Hajnal Géza PhD (6. osztály)

4. A bizottság létszáma: 26 fő

A bizottságba a Földtudományok Osztálya 10 főt, a Műszaki Tudományok Osztálya 10 főt, a Biológiai Tudományok Osztálya 4 főt, a Kémiai Tudományok Osztálya és az Orvosi Tudományok Osztálya 1-1 főt delegál.

akadémikus	3 fő
az MTA doktora	12 fő
kandidátus	3 fő
PhD	8 fő

Az új összetételű bizottság tagjainak életkora a korábbi évekhez képest csökkent.

5. A bizottság al- és munkabizottságai, tisztségviselők:

–

6. A bizottság ülései:

2012. február 22., Budapest, MTA Nádor utcai Irodaépülete

Napirend:

Az ülés napirendje a Bizottság újjáalakulása és a vezetőségválasztás volt.

Határozatok: –

7. A bizottság 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

2012. május 18., Budapest, OMSZ földszinti díszterme

Az együttműködési lehetőségek a hidrodinamikai és légkördinamikai modellezésben. 1. rész

Napirend:

A Vízgazdálkodás-tudományi Bizottság és a Magyar Meteorológiai Társaság Légekördinamikai Szakosztályával közösen két előadói ülésen tekintette át az együttműködési lehetőségeket a hidrodinamikai és légkördinamikai modellezésben. Az üléseknek az Országos Meteorológiai Szolgálat adott otthont. Alkalmanként öt-hat előadás hangzott el a mintegy harmincfőnyi, túlnyomórészt meteorológusokból, vízmérnökökből és hidrológusokból álló közönség előtt.

Az előadások listája:

- A területi párolgás becslése MODIS képek segítségével - Szilágyi József, az MTA doktora
- Fertő-tavi vízpótlás csóvájának elkeveredése - Krámer Tamás, PhD
- A városi energia-mérleg modellezése - Kovács Mária és Krüzselyi Ilona
- Határreteg mechanizmus vizsgálata nyílt vízi és nádas vízi jellegzőnák között - Kiss Melinda
- A VITUKI korai áramlás- és üledékdinamikai mérései - Rákóczi László, kandidátus

2012. június 21., Budapest, OMSZ földszinti díszterme

Az együttműködési lehetőségek a hidrodinamikai és légkördinamikai modellezésben. 2. rész.

Napirend:

Az előadások listája:

- Szél keltette sekély tavi áramlások mérése és modellezése - Józsa János, az MTA doktora
- Nagyfelbontású magassági szélklimatológiai információk dinamikai előállításai - Szépszó Gabriella
- Térbeli struktúraelemzés szél keltette tavi áramlásokban - Szanyi Sándor
- Egy balatoni hidrodinamikai előrejelző rendszer felé - Torma Péter
- Szél keltette hullámváz mérése, becslése és modellezése - Homoródi Krisztián
- Valószínűségi szélelőrejelzések vizsgálata - Szűcs Mihály

2012. november 21., Budapest

Napirend:

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság önálló ülése három előadással:

- Vízállás-kilengések Magyarország vizeiben Bezdán Mária, PhD, VIZITERV Consult Kft.
- A Duna-Tisza-közi homokhátság problémái a hidrológus szemével Szilágyi József, az MTA doktora, BME
- A Duna-Tisza-közi homokhátság problémái az ökológus szemével Boros Emil, PhD. Kiskunsági Nemzeti Park

8. Az al- és munkabizottságok 2012. évi kiemelkedő rendezvényei:

–

9. A bizottság díjai:

–

10. A bizottság tagjainak elismerései 2012-ben:

Bárdossy György, az MTA rendes tagja - Akadémiai Aranyérem,
Józsa János, az MTA doktora - Akadémiai Díj.

11. A tudományos bizottság 2012. évi kiadványai:

–

12. Egyéb:

–

Budapest, 2013. február 20.

Szilágyi József s. k.
elnök

Hajnal Géza s. k.
titkár